

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2021
Τ.Θ. 1308, Τ.Κ. 380 01 ΒΟΛΟΣ, ΤΗΛ.: 24210 93502, 24210 93510, FAX: 24210 67903

ΚΩΔΙΚΟΣ: 2369

«ΕΛΠΙΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΟΡΑΜΑΤΙΖΟΜΑΣΤΕ!»

«Ἐπί σοι ἥλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἥλπισαν,
καὶ ἐρρύσω αὐτούς· πρός σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν,
ἐπὶ σοὶ ἥλπισαν καὶ οὐ κατροχύθησαν.» (Ψαλμός 21ος)

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
«Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ’
αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις». Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλη-
σία ἔορτάζει τὸν Εὐαγγελισμό τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ Ἐλληνισμός
σύμπας, ἐντός καὶ ἐκτός Ἑλλάδος, τιμᾶ τὸν Ἐπέτειο τῶν
200 ἑτῶν ἀπό τὴν ἔναρξη τῆς Μεγάλης Ἐλληνικῆς Ἑ-
παναστάσεως τοῦ 1821.

Παρά τίς δύσκολες συνθῆκες καὶ τούς ὑγειονομι-
κούς περιορισμούς, καλούμεθα ὅλοι οἱ Ἐλληνες
ἐνωμένοι νά προσευχθοῦμε στὸν Κυρία Θεοτόκο,
Ὑπέρμαχο Στρατηγὸ τοῦ Γένους μας, νά
τὸν εὐχαριστήσουμε γιά τὸ γεγονός
τῆς σωτηρίας, τὸν ὅποια δι’ Αὔτης
μᾶς χαρίζει ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χρι-
στός, καθώς καὶ γιά τὸν ἐλευθερία τῆς
Πατρίδος μας καὶ τὸν εὐόδωση τοῦ
ἐθνικοῦ Ἀγῶνος. Ταυτόχρονα καλού-
μεθα νά Τὴν παρακαλέσουμε, ὥστε νά
πρεσβεύει στὸν Υἱὸν Της, προκειμέ-
νου γρήγορα ν’ ἀπαλλαγοῦμε
ἀπό τὰ δεινά τῆς πανδημίας, ἢ
ὅποια ταλαιπωρεῖ ὅλη τὸν
ἀνθρωπότητα.

Σήμερα εἶναι ἡμέρα Μνή-
μης, Τιμῆς καὶ Ἐλπίδος. Μνή-
μης Ἀγίων, Νεομαρτύρων,
Ἐθνομαρτύρων, Ἡρώων,
Ἀγωνιστῶν, Δασκάλων
τοῦ Γένους, κληρικῶν καὶ
λαϊκῶν, ἀνδρῶν καὶ γυ-
ναικῶν πού ἔδωσαν τά
πάντα γιά τὸν Πατρίδα.

Θυμόμαστε ἐκείνους πού
πρετοίμασαν τὸ ἔδαφος. Ἐκείνους πού διαφύλαξαν τὸν Πίστην, τὸ
γλώσσα καὶ τὸν ἐθνικὴν συνείδησην. Ἐκείνους πού καλλιέργησαν τὸ
ἄγωνιστικό θῆσος. Ἐκείνους πού διατήρησαν τὸν ἄσβεστη φλόγα
τῆς ἐλπίδας. Θυμόμαστε τὰ λόγια τοῦ Ἀγίου καὶ Ἐθναποστόλου
Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ὃ ὅποιος δίδασκε ὅτι θά ἔλθει τὸ ποθούμενον

(ἢ ἀπελευθέρωση), ἀρκεῖ νά κρατήσουμε τὴν Χριστιανικὴν Πίστη μας
καὶ τὸν ἐλληνικὴν γλώσσα καὶ παιδεία.

Τιμοῦμε τοὺς Ἅγωνιστές τῶν πολλῶν προεπαναστατικῶν κινη-
μάτων. Τοὺς ἄνδρες καὶ τίς γυναικεῖς πού ἔπεσαν στούς ἀγῶνες τῶν
400 ἑτῶν γιά τὴν Νότιο Ἑλλάδα ἀλλά καὶ τῶν 500 ἑτῶν γιά τὸ Βό-
ρειο Ἑλλάδα. Τιμοῦμε τὴ σεμνότητα καὶ τὴν μαχητικότητα τῶν μελῶν
τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, οἱ ὅποιοι ἔκινησαν τὸ τόλμημά τους ἀνή-
μερα τοῦ Σταυροῦ στὶς 14 Σεπτεμβρίου 1814 καὶ ὄργάνωσαν τὸν Ἐ-

Θνεγερσία μέ μυστικότητα καὶ μέ εὐφρία παρά τὸ ἀρνητικό διε-
θνές περιβάλλον. Τιμοῦμε ὅλους ἐκείνους πού ἔχυσαν τὸ
αἷμα τους στὶς μάχες, στὶς πολιορκίες, στὶς ναυμαχίες τῆς
Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Τιμοῦμε τὰ θύματα τῶν Ο-
λοκαυτωμάτων καὶ τῶν σφαγῶν στὸ Νάουσα, στὸ Χίο,
στὸν Κύπρο, στὶς Κυδωνίες, στὸ Μεσολόγγι καὶ ἀπα-
νταχοῦ τοῦ Ἐλληνισμοῦ.

Ἐλπίζουμε καὶ ὁραματίζομαστε.
Ἐλπίζουμε νά παραμείνει ὁ Ἑλλάδα
ἔλευθερο ἀπό κάθε καταπίεση καὶ
ἀπειλή, στηριζόμενη στὸν Ἅγια Πίστη
τοῦ Χριστοῦ καὶ στὶς δημοκρατικές
ἀρχές καὶ ἀξίες. Ἐπιθυμοῦμε τὸν
εἰρηνικὴν συμβίωσην μέ ὅλους
τοὺς λαούς τῆς γῆς, ἀλλά δέν
εἴμαστε διατεθειμένοι νά ἀπε-
μπολήσουμε τὰ ἐθνικά μας
δίκαια. Ὅσα ἀποκτήθηκαν
μέ αἷμα ἀπό τοὺς προγόνους
μας ὀφείλουμε νά τὰ διαφυ-
λάξουμε, ὥστε νά παραδώ-
σουμε στὶς νεώτερες γενιές
τὸν Ἑλλάδα ἀσφαλῆ καὶ
ίκανή νά ἀναδείξει τὸν
πλούσια καὶ zῶσα πολιτι-
σμική κληρονομία της.

Καλούμεθα, λοιπόν, νά
πορευθοῦμε μέ τὸν ἐλπίδα τοῦ
μελλοντος, ἔχοντας τὴ συνείδησην ὅτι τὸ μέλλον εἶναι

αὐτό πού δίνει οὐσιαστικό νόμα σὲ ὅσα προηγήθηκαν. Ἐνα μελ-
λον πού ἀποκαλύπτει τὸν παρουσία τοῦ Θεοῦ στὴν ζωή μας. Οἱ πρό-
γονοί μας τό 1821 δέν θά είχαν ἐπιτύχει σὲ κανέναν ἀγώνα τους
χωρίς πίστη σ’ αὐτήν την ζωντανή παρουσία τοῦ ὄντως Ζῶντος Θεοῦ.

Συνέχεια στὶς σελ. 2

1821: Μιά Επανάσταση μέ Εθνική καὶ Θρησκευτική ταυτότητα σελ. 4-5
Ἡ Εκκλησία πρό καὶ κατά τὴν Επανάσταση τοῦ '21 σελ. 8-9

«ΕΛΠΙΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΟΡΑΜΑΤΙΖΟΜΑΣΤΕ!»

Συνέχεια ἀπό τή σελ. 1.

· Η ήμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἡ ὁποία τόσα πολλά σηματοδοτεῖ γιά τὸ λαμπρὸ μέλλον τῆς πορείας τοῦ ἀνθρώπου στά ἔσκατα, εἶχε ἐπιλεγεῖ ἀπὸ τὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία, ἥδη ἀπὸ τὸν Ὁκτώβριο τοῦ 1820, γιά τὸν ἔξεγερση σπίν Πελοπόννησο καὶ σέ ἄλλα μέρη τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τό βεβαιώνουν πολλοί πρωταγωνιστές στά κείμενά τους, μέ ποιο χαρακτηριστικὴ τὸν ἀναφορά τοῦ Θεόδωρου Κολοκοτρώνη σπί «Διηγηση Συμβάντων τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς». Ἔκεινοι πού προετοίμασαν τὸν Ἐπανάστασην ἥθελαν νά συνδέσουν τὸν Ἀγώ-

· Η ἀπελευθέρωση

ἀπό τὸν ὅποια κοσμική σκλαβιά
προϋποθέτει τὸν πίστη ὅτι τὸ παρελθόν
δέν μπορεῖ νά καθορίζει τὸν ἄνθρωπο.

Γιά τὸν ζωή καὶ τὸν πίστη τῆς Ἑκκλησίας μας,
τὸν ἄνθρωπο μόνο το μέλλον
μπορεῖ νά τὸν καθορίζει.

να τους γιά τὸν ἐλευθερία τῆς Πατρίδος μέ τὸν Ὁρθόδοξην πίστη καὶ ζωή, τὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας μέ τὴ σωτηρία τους. Καὶ στὸ τρίτο ἔτος τοῦ Ἀγῶνος, στὶς 30 Ἰανουαρίου 1823, ἡ Παναγία τοὺς ἔδωσε τὸ μήνυμα ὅτι ὁ Ἀγώνας θά εύδοθεῖ. Τότε ἀκριβῶς ἀνευρέθη μέ θαυματουργικό τρόπο ἡ εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου σπίν Τῆνο, κατόπιν ὑποδείξεως τῆς μοναχῆς Πελαγίας, ἥδη Ἀγίας τῆς Ἑκκλησίας μας.

Τέκνα τῆς Ἑκκλησίας μας εὐλογημένα,

Ἐχοντας ὅλα τὰ προαναφερθέντα σπίν νοῦ μας, ἃς ἀτενίσουμε μέ αἰσιοδοξίᾳ τὸ μέλλον. Ἡ 25η Μαρτίου 2021 ἃς γίνει ἡ ἀφετηρία καὶ τὸ ἐφαλτήριο μιᾶς νέας πορείας ὡς πρός τὴ σχέση μας μέ τὸ Γένος καὶ τὸν Πατρίδα μας. Ἄς προσπαθήσουμε νά συνδύσουμε τὴ Χριστιανική μας Παράδοση καὶ τὸν ἱστορικὴ μας συνέχεια μέ τὶς ἀνάγκες τῆς σύγχρονης ἐποχῆς. Καὶ ἃς ξαναδιαβάσουμε μέ

προσοχή τὴ λαϊκή σοφία τοῦ Στρατηγοῦ Ἰωάννη Μακρυγιάννη, ὁ ὅποιος συνοψίζει τὸ νόημα τοῦ Ἀγῶνα σέ μία σύντομη συζήτηση του μέ τὸν Γάλλο Ναύαρχο Δεριγνύ πρίν ἀπὸ τὸν μάχη μέ τὸν Ἰμπραΐμ σπίν Μύλους τῆς Ἀργολίδος:

«Ἐκεῖ ὅποι φκιανα τίς θέσεις εἰς τούς Μύλους, ἥρθε ὁ Ντερνύς νά μέ ἰδεῖ.

Μοῦ λέγει: «Τί κάνεις αὐτοῦ; Αὔτες οἱ θέσεις εἶναι ἀδύνατες· τί πόλεμον θά κάμετε μέ τὸν Μπραΐμ αὐτοῦ;»

Τοῦ λέγω: «Ἔναι ἀδύνατες οἱ θέσεις κι ἐμεῖς. Ὅμως εἶναι δυνατός ὁ Θεός ὁπού μᾶς προστατεύει...».

Εἴμαστε ἀδύνατοι ἀλλά εἶναι δυνατός ὁ Θεός μας, διδάσκει ὁ Μακρυγιάννης. Κι ἐμεῖς ἀδύναμοι νιώθουμε καὶ εἴμαστε, ἀλλά μέ πίστη σπίν Θεό, μέ ἐπίγνωση τῆς ἱστορίας μας καὶ μέ ἐλπίδα σπίν Ζωὴ πού ἔρχεται ἀπὸ τὸ μέλλον θά γίνουμε πού δυνατοί γιά νά ἀντιμετωπίσουμε τὶς δυσκολίες!

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Γιά μᾶς τούς Ὁρθόδοξους, αὐτός ὁ σταθερός προσανατολισμός τῆς ἱστορίας πρός τὸ μέλλον εἶναι πού μεταμορφώνει καὶ δίδει πραγματικὸ νόημα σπίν παρόντα καιρό. Ἀποτελεῖ ἀπάντηση σπίν ζήτημα τοῦ θανάτου καὶ γι' αὐτό ἀποτυπώθηκε μέ ἀπαράμιλλη εὐστοχία σπίν πάντα ἐπίκαιρο ἐπαναστατικό σύνθημα τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 «Ἐλευθερία ή Θάνατος». Ἡ πίστη ὅτι ἡ ἱστορία πορεύεται ὅχι σπίν ἐπιστροφή τῆς σέ ἔνα τέλειο παρελθόν ἀλλά σέ ἔνα ἐσχατολογικό μέλλον τὸ ὅποιο τὸν ἀναμένει καὶ δέν δύναται νά ἀναιρέσει τὸν μνήμη του, ἥταν πού κράτησε ἀπροσκύντοντος ἐπί 400 χρόνια τούς προγόνους μας ὑπό τὸν ὁθωμανικό ζυγό.

· Η ἀπελευθέρωση ἀπό τὸν ὅποια κοσμική σκλαβιά προϋποθέτει τὸν πίστη ὅτι τὸ παρελθόν δέν μπορεῖ νά καθορίζει τὸν ἄνθρωπο. Γιά τὴ ζωὴ καὶ τὸν πίστη τῆς Ἑκκλησίας μας, τὸν ἄνθρωπο μόνο το μέλλον μπορεῖ νά τὸν καθορίζει. Αὔτο εἶναι ἄλλωστε καὶ τὸ νόημα τῆς Μετάνοιας.

Χρόνια πολλά, ἐλεύθερα, ἐν μετανοίᾳ καὶ χαρῇ, ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μέλλοντος αἰώνος!

· Ο Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Καὶ ἡ περὶ Αὔτον Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μήνυμα ἐπὶ τῷ Ἔορῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ τῷ συμπληρώσει διακοσίων ἐτῶν ἀπό τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τῆς 25ης Μαρτίου 1821.

Βιβλιοπαρουσίαση

Κωνστανίνου Ἰ. Χολέβα

ΤΟ 1821 ΣΗΜΕΡΑ

Τὰ μπνύματα τοῦ 1821 καὶ τὰ σύγχρονα ἐθνικά θέματα

· Ο ἐθισμός εἶναι ἡ δυσάρεστη καὶ ἡ ἀναπόφευκτη παρενέργεια τῆς μονότονης ἐπανάληψης πανηγυρικῶν λόγων, μουσικῶν καὶ χορευτικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἀπαγγελίας πεζῶν καὶ ποιητικῶν κειμένων σχετικῶν μέ τὶς ἐθνικές ἐπετείους.

· Καὶ ταῦτα δεῖ πράτειν, κάκεῖνα μή ἀφίεναι! Ποιά εἶναι τὰ «κάκείνα»; Τό πῶς, τὸ γιατί, τὸ ποιά, τὸ πετρό, τὸ μετά ταῦτα. Ἐξετάζοντας καὶ συνειδητοποιώντας τὶς πτυχές αὐτές τῶν γεγονότων, καὶ μάλιστα ὅταν πρόκειται περὶ κρισίμων ἐθνικῶν θεμάτων, στεκόμαστε ὑπεύθυνα καὶ μέ πλήρη αἴσθηση τῆς πραγματικότητας μπροστά σπίν Ιστορία.

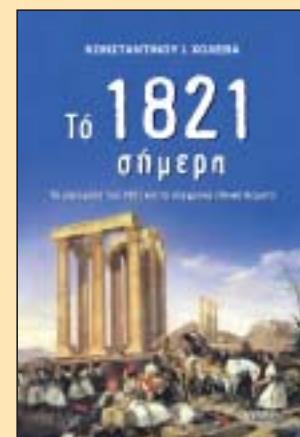
· Σ' αὐτή τὴ βασική παράμετρο τῶν ἐπετείων τὸ πόνημα «Τό 1821

σήμερα» τοῦ Κων/νου Ἰ. Χολέβα ἀποτελεῖ ἀπαραίτητη καὶ πολύτιμη συμβολή. Χωρίζεται σὲ τρεῖς ἐνότητες: οἱ πρόδρομοι καὶ ἡ προετοιμασία, οἱ προσωπικότητες καὶ τὰ ἴδια τοῦ ζωῆς, ἡ ἀνάδειξη καὶ ἡ ἐπικαιρότητα τοῦ 1821. Εἶναι προφανές ἀπὸ τοὺς τίτλους καὶ μόνο τῶν τριῶν ἐνοτήτων πόσο χρήσιμο βιβλίθυμα εἶναι τὸ πόνημα τοῦ κ. Χολέβα.

· Η ἀπλότητα, ἡ σαφήνεια, οἱ εξεκάθαρες τοποθετήσεις, ἡ ἀποφυγὴ ἐντυπωσιακῶν ρητορισμῶν, ἡ συντομία τοῦ λόγου χαρακτηρίζουν τὰ «ἐν βραχεῖ λόγω», ἀλλά πυκνά σέ νοήματα καὶ ἴδεες κείμενα τοῦ βιβλίου. Ἀρετές πού τό κάνουν νά ζεχωρίζει.

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΞΕΝΑΚΗΣ

Τό βιβλίο κυκλοφορεῖ ἀπό τὶς ἐκδόσεις «ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΗ» σέ ὅλα τὰ χριστιανικά βιβλιοπωλεῖα καὶ στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἰ. Μητροπόλεως Δημητριάδος «ΛΥΧΝΟΣ».

‘Η Εκκλησία μας γιορτάζει τόν Αγώνα τῆς Ελευθερίας

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΜΥΡΟΥ κ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ

Η Εκκλησία τῆς Ελλάδος προετοιμάζεται καί ἐργάζεται γιά νά γιορτάσει τίν ἐπέτειο τῶν διακοσίων ἐτῶν ἀπό τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 τά τελευταῖα δώδεκα χρόνια. Κατά τή διάρκεια αὐτῶν τῶν ἐτῶν πραγματοποιήθηκαν δέκα διεθνῆ Ἐπιστημονικά Συνέδρια μέ ποικίλη καί πρωτότυπη θεματολογία, ὅπως Ἰστοριογραφία καί πηγές γιά τήν ἔρμηνεία τοῦ 1821, ἥ ζωή τῶν ὑποδούλων στήν Τουρκοκρατία, ἥ συμβολή τῆς Εκκλησίας στή διαφύλαξη τῆς Ἐθνικῆς ταυτότητος καί ἥ συμβολή τῶν Νεομαρτύρων καί τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, ὁ Νεοελληνικός καί ὁ Εύρωπαϊκός Διαφωτισμός, ὁ διεθνῆς περιγυρος καί ὁ Φιλελληνισμός κατά τήν Ἐπανάσταση, πολεμικές συγκρούσεις καί τόποι καθαγιασμοῦ τοῦ Ἀγώνα, Φιλελεύθεροι θεσμοῖ τοῦ Ἀγώνα τῆς Ἐπανάστασης, Μεγάλες προσωπικότητες τοῦ Ἀγώνα, ὁμοψυχία-διχόνοια, τά οἰκονομικά τοῦ Ἀγώνα, ἥ ἀναγνώριση τῆς Ἀνεξαρτησίας καί, τέλος, ἥ ἐπίδραση τοῦ '21 στή λογοτεχνία. Εἶναι εύτυχές τό γεγονός τῆς ἔκδοσης τῶν Πρακτικῶν τῶν ὡς ἄνω Συνεδρίων σέ δέκα καλαίσθητους καί πολυτελεῖς τόμους ἀπό τίς ἐκδόσεις «Ἀρχονταρίκη» μέ τίς ἔξαιρετικές ἐπιστημονικές εἰσηγήσεις, πού συνιστοῦν μιά ἴστορική βιβλιοθήκη σχετική μέ τόν Ἀγώνα τῆς Ελευθερίας, πολύτιμη γιά κάθε φιλίστορα ἐρευνητή.

Ἐπίσης, προετοιμάστηκαν μέ μεγάλη ἐπιμέλεια καί μελέτη 261 ἐκδηλώσεις ἐπετειακοῦ χαρακτήρα, λατρευτικές, ἐπιστημονικές καί πολιτιστικές, ἥ ύλοποίσητον τῶν ὅποιών ἕδη ξεκίνησε, μέ τήν ὄλοθυμην συνεργασία τοῦ συνόλου τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος καί ὑπό τίς ἰδιάζουσες συνθῆκες τῆς ἐνδημούσης πανδημίας. Τό πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων βρίσκεται ἀναφτημένο στόν ἰστότοπο www.ekklisia1821.gr, τόν ὅποιο δημιούργησε ἡ Ἱερά Σύνοδος εἰδικά γιά τίς Συνοδικές καί Περιφερειακές δράσεις τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος κατά τό ἔτος 2021. Παράλληλα, κυοφοροῦνται συνεργασίες μέ τά Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικά Ἰδρύματα, τήν Τοπική Αὐτοδιοίκηση καί ἄλλους Φορεῖς. Φορέας ύλοποίσης, τόσο τῶν ἐπιστημονικῶν Συνεδρίων, ὅσο καί τῶν ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων, εἶναι ἡ Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, τῆς ὅποιας ἔχουμε τήν τιμή νά προεδρεύομε, πού στελεχώνουν Κληρικοί καί λαϊκοί, εἰδικοί ἐπιστήμονες καί ἐρευνητές, καταξιωμένοι μελεπτές τοῦ ἰστορικοῦ βίου τῶν Ἐλλήνων.

Μέ τίς παραπάνω δράσεις ἡ Εκκλησία μας δέν ἐπιθυμεῖ νά ξαναγράψει τήν ἰστορία. Ἀντιστέκεται, ὅμως, στήν καλά ἐπιχειρούμενη ἔξαλλοισθή τῆς, στήν ἀπροκάλυπτη παρερμηνεία τῆς, στήν ἔξόφθαλμην προσπάθεια ἰδεολογικούσης τῆς, ὅσο καί στήν ἐμμονική ταύτιση τοῦ Ἀγώνα τοῦ '21 μέ ἄλλα ἐπαναστατικά κινήματα τῆς Εύρωπης ἐμφορούμενα ἀπό τίς ἀρχές τοῦ Διαφωτισμοῦ. Ὁ Ἀγώνας τῶν προγόνων μας δέν ἔταν ταξικός ἄλλα ἔθνικός καί ιερός, ὅπως δια-

κήρυξαν οἱ Πληρεξούσιοι τῆς Α΄ Ἐθνοσυνέλευσης τῆς Ἐπιδαύρου. Ἡταν Ἀγώνας ὑπέρ βωμῶν καί ἑστιῶν, γιά τοῦ Χριστοῦ τήν πίστη τήν ἀγία καί τῆς πατρίδος τήν ἐλευθερία, ὅπως διακήρυξαν οἱ ἕδιοι οἱ Ἀγωνιστές. Ἀρματολοί καί Κλέφτες, ραγιάδες καί κοτζαμπάσηδες, Δεσποτάδες, Παπάδες καί Καλόγεροι ἔγιναν ἔνα, ὁμονόσαν μπροστά στόν ἱερό πόθο τῆς ἐλευθερίας καί πέτυχαν αὐτό πού στά μάτια τῶν ὀρθολογιστῶν φαινόταν ἀκατόρθωτο. Οἱ ἔξαθλιωμένοι, οἱ ρακένδυτοι, οἱ πλημμελῶς ἔξοπλισμένοι, ἔχοντας στό χέρι τόν Σταυρό καί στήν καρδιά τήν Πίστη, νίκησαν τόν πανίσχυρο δυνάστη μετά ἀπό 400 ἥ καί 500, σέ κάποιους τόπους, χρόνια σκλαβῖται καί τυραννίας, πέτυχαν τό ποθούμενο, ἀνέκπτσαν τήν ἐλευθερία, τό πολυτιμότερο ἀγαθό.

Δέν ξέρω ἂν ἥ ίστορία ἔχει νά ἐπιδείξει τό παράδειγμα ἄλλου λαοῦ, ὁ ὅποιος μετά ἀπό τόσους αἰῶνες σκλαβῖται καί καταπίεσται, μπόρεσε νά κρατήσει ἀκμαῖο καί ἀμετακίνητο τόν προσανατολισμό του πρός τήν Ἐλευθερία. Εἶναι ἐκκωφαντικά ἐντυπωσιακό, πῶς ἄνθρωποι πού δέν ἔζησαν ποτέ ἐλεύθερα, πού δέ γνώριζαν τί θά πεῖ ἐλευθερία, πού ἥ «καγονικόπτα» τῆς ζωῆς τους ἔταν ἥ σκλαβιά καί ἥ τυραννία, πού δέν εἶχαν στά κείλη τους τή γλυκειά γεύση τῆς ἐλευθερίας, πῶς ἀγώνιστηκαν γιά αὐτήν καί τήν κέρδισαν. Τό πέτυχαν κάρο στήν κοινή τους Μπέρα, πού δέν ἔπαιψε ποτέ, κάτω ἀπό τή μύτη τοῦ κατακτητῆ, νά ἐργάζεται μυστικά ἀλλά καί συστηματικά, γιά τήν ιερή ὄρα τοῦ Ἀγώνα. Καί αὐτή ἥ Μπέρα ἔταν ἥ Ἀγία μας Εκκλησία, πού κατάφερε μέ ἀγῶνες, μέ ἀνείπωτες θυσίες, κενώνοντας, ἐπί αἰῶνες αὐτήν, νά κρατήσει ζωντανή τήν Ὁρθόδοξην πίστη, τήν ίστορική αὐτοσυνειδοσύνη, τήν Ἐλληνική γλώσσα καί Παιδεία, μή ἐπιτρέποντας στά παιδιά τής νά συμβιβαστοῦν μέ τή σκλαβιά καί τή μαύρη τους μοίρα. Ἡ Εκκλησία ἔσωσε τό Γένος. Γι αὐτό ἥ θέση τῆς στόν ιστορικό του βίο καί στήν κοινωνική πραγματικότητα, ἔκτοτε, δέν Τῆς χαρίστηκε ἀπό κανένα, ἄλλα εἶναι καρπός τῶν ἀγώνων καί τῶν θυσιῶν Της γιά τήν ἀνάσταση τοῦ Γένους, γιά τήν Ελευθερία καί τήν Εθνική μας Ἀνεξαρτησία.

Εἶναι, λοιπόν, αὐτή ἥ χρονιά μιά ἔξαιρετική εὐκαιρία νά θυμηθοῦμε, νά ἀναστοχαστοῦμε, νά διδαχθοῦμε ἀπό γεγονότα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Καί, ὅπως διακήρυξε προσφάτως ἡ Ἱερά Σύνοδος, «εἶναι ἥ στιγμή νά τιμήσουμε τό αἷμα μας, νά κοιτάξουμε κατάματα τήν ίστορία μας. Τούτη τήν ίστορία, πού λάμπρυνε τό Ἐθνος μας στά πέρατα τῆς Οἰκουμένης. Τούτη τήν δόξα, πού στεφανώνει τής θάλασσας καί τή γῆ μας. Τούτη τήν πίστη, πού κρατεῖ ἀταλάντευτη τήν ἐλπίδα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ἀπό τήν Κρήτη ὡς τήν Θράκη καί ἀπό τήν Ἡπειρον ὡς τήν μαρτυρική μας Κύπρο. Μέ γνώση γιά τό παρελθόν καί κριτιανική βεβαιότητα γιά τό μέλλον, οἱ Μεγάλες Ωρες τοῦ Εθνους μας ὁδηγοῦν!». •

1821: Μιά 'Επανάσταση μέ 'Εθνική και Θρησκευτική

Iστορία είναι ή μελέτη τῶν πηγῶν. Σημασία ἔχει τί ἔγραψαν καί τί πίστευαν οἱ πρωταγωνιστές τοῦ 1821 καί ὅχι τί γράφουν σύμερα διάφοροι ἐρευνητές ἐπηρεασμένοι ἀπό σύγχρονες ἰδεολογικές προκαταλήψεις. Γιά τὸν ἐθνικό καὶ θρησκευτικό χαρακτῆρα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἀψευδῆς μάρτυς είναι ή ἀκόλουθη συνομιλία τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη μέ τὸ Ἀγγλο Ναύαρχο Χάμιλτον:

«Ἡ ἐπανάστασις ή ἐδίκη μας δέν ὄμοιάζει μέ καμμιάν ἀπ' ὅσαις γίνονται τὸν σύμερον εἰς τὸν Εὐρώπην. Τῆς Εὐρώπης αἱ ἐπαναστάσεις ἐναντίον τῆς διοικήσεώς των είναι ἐμφύλιος πόλεμος. Ὁ ἐδίκος μας πόλεμος ἦτον ὁ πλέον δίκαιος, ἦτον ἐθνος μέ ἄλλο ἐθνος, ἷτον μέ ἑνα λαόν ὃπου ποτέ δέν ἥθελποσε νά ἀναγνωρισθῇ ὡς τοιούτος, οὔτε νά ὄρκισθῇ παρά μόνον ὅ, πι ἔκαμνεν ή βία. Οὔτε ὁ Σουλιάνος ἥθελποσε νά θεωρίσει τὸν Ἑλληνικόν λαόν ὡς λαόν, ἀλλ' ὡς σκλάβους. Μίαν φοράν ὅταν ἐπήραμεν τὸ Ναύπλιον ἥλθε ὁ Ἀμιλτον νά με ιδῃ. Μοῦ εἴπε ὅτι πρέπει οἱ Ἑλληνες νά ζητίσουν συμβιβασμόν, καί ή Ἀγγλία νά μεστεύση. Ἐγώ τοῦ ἀποκρίθηκα, ὅτι αὐτό δέν γίνεται ποτέ, ἐλευθερία ἡ θάνατος. Ἐμεῖς Καπετάν Ἀμιλτον ποτέ συμβιβασμόν δέν ἐκάμαμεν μέ τούς Τούρκους. Ἀλλούς ἔκοψε, ἀλλούς σκλάβωσε μέ τό σπαθί καί ἄλλοι, καθώς ἐμεῖς, ἐζούσαμεν ἐλεύθεροι ἀπό γεννεά εἰς γεννεά. Ὁ βασιλεύς μας ἐσκοτώθη, καμμία συνθήκη δέν ἔκαμε. Ἡ φρουρά του εἶχε παντοτεινό πόλεμον μέ τούς Τούρκους καί δύο φρουρία ἦτον πάντοτε ἀνυπότακτα. -Μέ εἴπε, ποία είναι ή βασιλική φρουρά του, ποία είναι τά φρουρία.- Ἡ φρουρά τοῦ Βασιλέως μας είναι οἱ λεγόμενοι Κλέφται, τά φρουρία ή Μάνη καί τό Σούλι καί τά βουνά. Ἐτζι δέν μέ ὠμίλησε πλέον». (Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, Διήγησις Συμβάντων τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἀπό τά 1770

ἔως τά 1836. Ἀθήνησιν 1846, σελ. 190).

Ο Θ. Κολοκοτρώνης, λοιπόν, ἔνας ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἀποσαφνίζει ὅτι τό 1821 δέν ἔχει ἰδεολογική ὅμοιότητα μέ κοινωνικά κινήματα, ὅπως ἦταν ἡ Γαλλική Ἐπανάσταση τοῦ 1789. Οἱ Ἑλληνες, δηλώνει ὁ Γέρος τοῦ Μοριᾶ, ἀγωνίσθηκαν κατά ἀλλοεθνοῦς ἐχθροῦ, ἐνῶ οἱ Γάλλοι ἐξεγέρθηκαν κατά τῆς γαλλικῆς ἔξουσίας γιά κοινωνικούς λόγους. Ἐπί πλέον τά λόγια τοῦ Κολοκοτρώνη ύπογραμμίζουν καί τί σπουδαιότετα τῆς Μεγάλης Ἰδέας ὡς τοῦ πνευματικοῦ καί πολιτικοῦ προσανατολισμοῦ τῶν Ἑλλήνων. Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος θεωρεῖται ἀκόμη (370 χρόνια μετά τή θυσία του) ὡς ὁ βασιλεύς τῶν Ἑλλήνων, οἱ κλέφτες καί οἱ ἀρματολοί συνεχίζουν τήν ἀπροσκύνητη στάση του. Τό Ἐθνος ἔχει συνείδηση συνέχειας, ή ἀπελευθέρωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί τῶν ἐδαφῶν τῆς Ρωμανίας/Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας είναι τό ἱδανικό πού ξεσπούνει τούς Ἑλληνες. Οἱ ἐπισημάνσεις αὐτές τοῦ Κολοκοτρώνη καταδεικνύουν ὅτι ναι, μέν, κάποιοι Ἑλληνες λόγιοι ἐπηρεάσθηκαν ἀπό τόν Εὐρωπαϊκό Διαφωτισμό, ὅμως ἡ κυριότερη κινητήριος δύναμη τοῦ 1821 καί τῶν προηγηθεισῶν ἐξεγέρσεων ἦταν ἡ Ἑλληνορθόδοξη Μεγάλη Ἰδέα: «Νά ξαναφτιάξουμε τό Ρωμαίικο».

Στή Μεγάλη Ἑλληνική Ἐπανάσταση ἐλαβαν μέρος πλούσιοι καί φτωχοί, πρόκριτοι (κοτζαμπάστρες) καί ἀγρότες, πλοίαρχοι καί ναύτες, κληρικοί καί λαϊκοί. Οι ἀδελφοί Αλέξανδρος καί Δημήτριος Υψηλάντης ἦσαν πάμπλουτοι καί ἔδωσαν τά πάντα γιά τήν Ἐλευθερία τοῦ Ἐθνους. Ἡ Μαντώ Μαυρογένους ἀπό τή Μύκονο δαπάνησε ὅλη τήν περιουσία της ὑπέρ τῆς Ἐπαναστάσεως. Ο πλούσιος ἔμπορος Εμμανουήλ Παππᾶς ἀπό τής Σέρρας ἄφησε τίς ἐπιτυχημένες ἐπιχειρήσεις πού εἶχε στή Βιέννη καί κατέβηκε στήν ἐπαναστατημένην Ἑλλάδα μαζί μέ τούς γιούς του. Ξεσήκωσε τή Χαλκιδική καί τό Ἀγιον Όρος καί πέθανε ἀπό φυσικό θάνατο ὅταν εἶδε ὅτι ή Ἐπανάσταση κατεπνίγη στή Μακεδονία. Δέν ἦταν, λοιπόν, μιά ἐξέγερση φτωχῶν κατά πλουσίων ἀλλά μιά πανελλήνια καί παλλαϊκή Ἐπανάσταση μέ ἑλληνορθόδοξο χαρακτήρα. Ἡταν μιά ἐθνικο-

ΚΕΥΤΙΚή ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΟΛΕΒΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΣ

Θρησκευτική έξέγερση γιά τίν έκδιωξη τῶν ἀλλοθρήσκων κατακτηῶν καὶ τὸ δημιουργία ἐλευθέρου ἑλληνικοῦ κράτους.

Τόν ἑθνικό καὶ θρησκευτικό χαρακτήρα τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἀποδεικύουν καὶ οἱ πρώτες Διακηρύξεις τῶν ἀγωνιζομένων Ἑλλήνων:

“Ἡ Α' Ἐθνική Συνέλευστη τῆς Ἐπιδαύρου διακήρυξε τίν 1.1.1822 ὅτι: «Ο Λαός τῆς Ἑλλάδος ἔλαβε τὰ ὄπλα καὶ δέν zπεῖ διά τῶν ὄπλων παρά τίν δόξαν καὶ τίν λαμπρότητα τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἥ ὁποία μετά τοῦ ἴεροῦ αὐτῆς κλήρου κατεδιώκετο καὶ κατεφρονεῖτο.»

“Ἡ Γ' Ἐθνική Συνέλευσις, ἥ ὁποία ἐργάσθηκε κυρίως στὸν Τροιζίνα τὸ 1826-1827, βροντοφόναξε πρός τοὺς ἐλευθέρους λαούς: «Ω, Χριστιανοί, οὔτε ἦτο οὔτε εἶναι δυνατόν νά πειθαρχίσωμεν δεσποζόμενοι ἀπό τοὺς θρησκομανεῖς Μωαμεθανούς, οἱ ὁποῖοι κατεξέσχιζον καὶ κατεπάτουν τὰς ἀγίας εἰκόνας, κατεδαφίζον τοὺς ἴερους ναούς, κατεφρόνουν τὸ Ἱερατεῖον, ὑβρίζοντες τὸ θεῖον ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ... Ὁ πόλεμός μας δέν εἶναι ἐπιθετικός, εἶναι ἀμυντικός, εἶναι πόλεμος τῆς Δικαιοσύνης κατά τῆς ἀδικίας...».

Εἶναι ἐπίσης χαρακτηριστικό τῶν ἑλληνορθόδοξων ἰδανικῶν τῶν ἀγωνιστῶν ὅτι ὅλα τὰ Συντάγματα τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων δηλώνουν ὅτι νόμοι τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους θά εἶναι οἱ Νόμοι «τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν Ἀὐτοκρατόρων» δηλαδή τῶν Βυζαντινῶν. Οἱ Ἐλληνες τοῦ 1821 πίστευαν ἀκράδαντα στὴ διαχρονικὴ συνέχεια τοῦ Ἐλληνισμοῦ καὶ αἰσθάνονταν συνεχιστές τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τοῦ Βυζαντίου (Ρωμανίας). Σέ ἐφημερίδα τῆς Τεργέστης δημοσιεύθηκε τό 1821 ἥ προκήρυξη τοῦ Σαλῶνων Ἡσαΐα καὶ τοῦ Ἀθανασίου Διάκου, οἱ ὁποῖοι ἔκαναν σαφές ὅτι ἀγωνίζονται «γιά τὸν Χριστό καὶ γιά τὸν Λεωνίδα». Ὁρθοδοξία καὶ Ἐλληνισμός μαζί. Μπορεῖ κατά τὴ διάρκεια τῆς Ἐπαναστάσεως νά ἐμφανίσθηκαν καὶ φαινόμενα τοπικισμοῦ ἥ ἐγωιστικῶν φιλοδοξιῶν, αὐτά ὅμως τὰ γεγονότα δέν εἶχαν σχέση μὲ ταξικές διεκδικήσεις.

•

Αἰώνια εύγνωμοσύνη!

ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΙΕΡΟΚΥΡΗΚΟΣ Ι. Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Ο “Αγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός ὑπῆρξε μιά ἑκατοιστή καὶ λαμπρή προσωπικότη τῆς προεπαναστατικῆς Ἑλλάδας, πού διαδραμάτισε εὐεργετικό ρόλο γιά τό δοῦλον Ἐθνος. Ἀγιορείτης Ἱερομόναχος ὃν, ἐγκατέλειψε τίν ἀσφάλεια τῆς Μονῆς Φιλοθέου, περιπλήθε τή σκλαβωμένη Ἑλλάδα τέσσερις φορές, γιά νά ἀνορθώσει τό φρόνημα καὶ νά στρίξει τόν χειμαζόμενο λαό. Εἶχε διαπιστώσει τίν ἥθική ἐξαθλίωση, τίν ἀπαδευσία, τό πολιτιστικό ἔλλειμμα καὶ ἐπετέλεσε ἔργο ιεραποστολικό, γιά νά στρίξει τά τρία βασικά στοιχεῖα τῆς ἑλληνορθόδοξης ταυτόπτηας, πού γέννησαν τόν Ἐπανάστασην.

Τό πρῶτο στοιχεῖο ἦταν ἥ ὄρθιδοξην πίστη. Σπίν ἐποκή τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ καὶ ὅχι μόνο, καταγράφονται ἀπό τούς ίστορικούς οἱ βίαιοι ἐξισλαμισμοί, ἥ βίαιη προσπάθεια τῶν κατακτηῶν νά ἀλλοιώσουν τίν ὄρθιδοξην πίστη, κυρίως στά μικρά παιδιά, προκειμένου νά τά κάνουν ὄργανα ἐναντίον τῆς πατρίδος τους, τῶν γονέων τους, τῆς ἑλληνικῆς καὶ ὄρθιδοξης αὐτοσυνειδοτίας τοῦ Γένους. Γ' αὐτό καὶ ὁ “Αγιος Κοσμᾶς ἔκανε τά πάντα γιά νά ἀνορθώσει τόν πίστη, νά ἐμπνεύσει στούς σκλαβωμένους τίν ἀγάπη γιά τόν Χριστό καὶ τίν ὄρθιδοξην παράδοσην. Ἡταν ἥ ἐποκή πού ἥ Ἐκκλησία ἀξιώθηκε νά ἀναδεῖξει τό νέφος τῶν Νεομαρτύρων, οἱ ὁποῖοι ἀντιστάθηκαν μέ σθενος σπίν προσπάθεια τοῦ βίαιου ἐξισλαμισμοῦ καὶ λειπούργησαν ώς πνευματικό ἀνάχωμα σπίν ἀλλοιώση τοῦ ἑθνικοῦ φρονήματος.

Τό δεύτερο στοιχεῖο, πού διέσωσε ὁ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, ἦταν ἥ ἀγάπη γιά τόν Ἑλλάδα. Συμπληρώνονταν, ἥδη, τρεῖς αἰώνες σκλαβιᾶς. Αὐτό σημαίνει ὅτι γενεές γενεῶν γεννήθηκαν, ἔζησαν καὶ πέθαναν σκλαβωμένες. Δέν γνώρισαν ποτέ τί θά πει ἐλευθερία, δέν πίστευαν ὅτι ἥ Ἑλλάδα θά μποροῦσε νά ὑπάρχει ἀδούλωτη. Εἶχαν προσαρμοστεῖ σπίν ἐμπειρία τοῦ ραγιαδισμοῦ. Ὁ “Αγιος Κοσμᾶς τούς δίδαξε τό ἔνδοξο, ὅσο καὶ μαρτυρικό παρελθόν, μιᾶς πατρίδας πού φώτισε τόν οἰκουμένην, μέ τόν πολιτισμό, τόν πίστη, τή φιλοσοφία, τή δημοκρατία. Ἐτσι, ἀναθέρμανε στίς ψυχές τῶν ραγιάδων τόν ἀγάπη γιά τίν πατρίδα, πού ςωγόνησε τόν πόθο γιά τόν ἐλευθερία καὶ ὀδήγησε, λίγα χρόνια μετά, στή μεγάλη ἐπανάσταση τοῦ 1821.

Τό τρίτο στοιχεῖο τῆς ἑλληνορθόδοξης ταυτόπτηας πάνω στό ὄποιο ἐργάστηκε ὁ “Αγιος Κοσμᾶς ἦταν ἥ ἑλληνική Παιδεία. Ἀπόλυτη ἀπαιδευσία διέκρινε τόν ἐποκή τοῦ. Ὁπου κήρυξε, σέ πόλεις καὶ χωριά, ἵδρυσε σχολεῖα, περισσότερα ἀπό 200, κάτω ἀπό τόν μύτη τῶν Τούρκων. Τό ὄρφαμά του ἦταν ἥ Παιδεία νά μορφώνει στίς καρδιές τῶν παιδιῶν τόν Ἰησοῦ Χριστό. «Χριστός καὶ ψυχή σᾶς χρειάζονται». Αὐτό ἦταν τό σύνθημά του. Πίστευε πώς μόνον ἔτσι ἥ ἀνθρωπος μορφώνεται πραγματικά, διαμορφώνει δηλαδή μέσα του τά στοιχεῖα πού τόν καθιστοῦν ὄντως ἀνθρωπο, φιλάνθρωπο καὶ φιλόθεο. Ἡ θύραθεν Παιδεία δέν ἀποκλειόταν ἀπό τόν Ἀγιο Κοσμᾶ ἀλλά ἐρχόταν μετά τή διαμόρφωση τοῦ Χριστοῦ στίς παιδικές ψυχές.

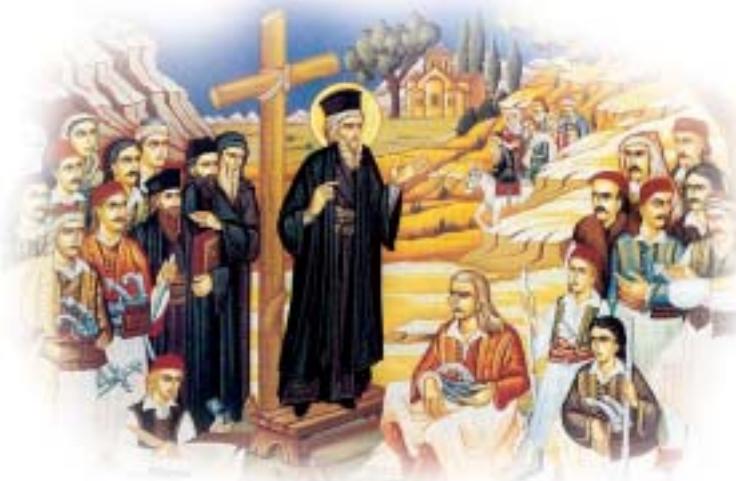
“Οσο ἥ ἑλληνική Παιδεία διαπνεόταν ἀπ' αὐτές τίς ἀρχές, διατρήθηκε σέ ύψηλότατα ἐπίπεδα. Ἀπό τή στιγμή, ὅμως, πού ἄρχισαν, σταδιακά καὶ συστηματικά, νά ὑπονομεύονται καὶ νά ἐξωθούνται στό περιθώριο, τότε αὐτή ὑπέστη καὶ ἐξακολουθεῖ νά ὑφίσταται φθορά, ἔκπτωση, ἐξαχρείωση καὶ ἐξαθλίωση. Ἄν θέλουμε νά διασώσουμε τήν Παιδεία, πρέπει νά τίν ἀναγεννήσουμε στά νάματα πού ἥ Ἀγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός δίδαξε καὶ μετέδωσε στή νέα γενιά τῆς ἐποκῆς του. Νά τής ξαναδώσουμε, ὅχι ἀπλῶς τό πνεῦμα, ἀλλά τό Ἀγιο Πνεῦμα. Νά μορφώσουμε στίς καρδιές τῶν μικρῶν παιδιῶν τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δέν ὑπάρχει ἥ πολυτέλεια ἐξωστῆς τοῦ ὄρθιδοξου ἥθους ἀπό τόν ἑλληνική Παιδεία. Δέν συνιστᾶ προσδευτισμό αὐτό ἀλλά εὐτελή καὶ ἐπίκινδυνη ἰδεοληπία. Νά ξαναφέρουμε τόν Χριστό στά σχολεῖα μας καὶ οἱ δάσκαλοι καὶ οἱ καθηγητές νά ἐμπνευστοῦν ἀπό τά διδάγματα αὐτοῦ τοῦ Ἀγίου προκατόχου τους, γιατί ἥ Ἀγιος Κοσμᾶς ἦταν ἔνας μεγάλος καὶ ἀκατάβλητος δάσκαλος καὶ καθηγητής τῆς ἐποκῆς του. Καί νά ἀκολουθήσουν τά δικά του βήματα, προκειμένου νά ἀναχαιτίσουν τόν παρακμιακή πορεία τῆς ἑλληνικῆς Παιδείας.

“Ολα ὅσα ἔπραξε ὁ “Αγιος Κοσμᾶς γιά τήν Παιδεία, τόν Πίστη, τή φιλοπατρία, τά σφράγισε μέ τό αἷμα του, ἀποκτώντας τόν πολυτίμονη ἰδιότητα τοῦ Ἐθνοϊερομάρτυρος. Δικαίως δέ τόν ἀνέδειξαν καὶ στό ἐπίπεδο τοῦ Ἰσαποστόλου, στό ὄποιο ἥ Ἐκκλησία τόν κατέταξε καὶ τών μεγάλων Διδάχων τοῦ Γένους καὶ εὐεργετῶν τοῦ Ἐθνους, ὅπου ἥ πατρίδα τόν τοποθέτησε. Γ' αὐτό, «πρέπει νά νιώθει προνομιούχος ὁ εύσεβης λαός μας, γιατί, μέσα ἀπ' τά σπλάχνα του, ζεπίδησε ὁ ἀσυμβίβαστος καὶ ὄρμητικός καλόγερος, πού τάραξε τά νερά τῆς ἄγνοιας, καθοδήγησε τίς ψυχές στόν Χριστό, ἀνοίξε σχολεῖα καὶ φώτισε τόν ὑπόδουλο Γένος, ὅσο κανένας ἄλλος. Τού ὀφείλουμε αἰώνια εύγνωμοσύνη...»¹.

1. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν & πάντων Ἑλλάδος, «Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός», Ἀθίνα, (x.x.), σ. 5.

‘Η Ἔκκλησία πρό καί κατά

Συνιστᾶ θαυμαστό φαινόμενο στά παγκόσμια χρονικά, πῶς ἔνας λαός, μετά ἀπό τόσους αἰώνες σκλαβιᾶς καί τυραννίας, δέν ἀφομοιώθηκε ἀπό τὸν κατακτητὴν καί διατήροσε σταθερὸν τὸν προσανατολισμό του πρός τὴν Ἐλευθερίαν. Ὁ παράγοντας πού κράτησε τὸ κερί τῆς ἐλπίδας ἀναμμένο καί συνέβαλε, ὥστε ὁ σκλάβος λαός νά μήν ξεχάσει τὸ παρελθόν του, νά μήν συμβιβαστεῖ μὲ τὴν μαύρη μοίρα του ἀλλά νά προτιμήσει τὸν θάνατο ἀπό μά σκλαβωμένην καί ἀτιμασμένην ζωὴν, ἵταν ἡ Ἔκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ συμβολὴ τῆς ὁποίας στὸν Ἐθνική μας Παλιγγενεσίαν ἵταν καθοριστική καί σωτήρια.

Μετά τὸν Ἀλωση τῆς Πόλης, ὁ Πορθητής ἀπέδωσε στὸν Πατριάρχη ἑθναρχικά προνόμια, μέσον τὸν καλύτερο ἔλεγχο τῶν ὑποδούλων, ἐπιβάλλοντας, ὅμως, στὸν ἕγειτον Γένους καθεστώς ἰδιότυπης αἰχμαλωσίας. Μπορεῖ, βέβαια, ἡ ρύθμιση τῶν σχέσεων τῆς Ἐθναρχούστης Ἔκκλησίας μέσον τὸν κατακτητὴν νά συνέβαλε στὸν ἐπιβίωσην τῆς ρωμαϊκῆς κοινόποτας, ἡ κατάσταση, ὅμως, παρέμενε τραγική. Ὁ παπά Γιώργης Μεταλληνός ἔχει γράψει γιά τίς συνεχεῖς ταπεινώσεις τῶν Χριστιανῶν, γιά τὸν διαμορφωθεῖσα νοοτροπία τοῦ ραγιαδισμοῦ, γιά τὴν δημογραφική καί πολιτιστική αίμορραγία, στὸν ὅποια καταλυτικά συνέβαλαν οἱ ἀλλεπάλληλοι ἔξισλαμισμοί καί τὸ παιδομάζωμα. Οἱ Τούρκοι ἀπέβλεπαν στὸν ἀπώλεια τῆς θρησκευτικῆς ταυτόποτας, πού ἵταν ὁ πιό σύντομος δρόμος γιά τὴν ἔχαλλοιόσην τῆς Ἐθνικῆς συνείδησης.

Ἡ Ἔκκλησία, μπροστά στὸν κίνδυνο τῆς ἔξαφάνισης τοῦ ρωμαϊκοῦ Γένους, δημιούργησε τὶς πνευματικές προϋποθέσεις τῆς Ἐπανάστασης, κρατώντας ζωντανά τὰ Ἑλληνορθόδοξα ἱδανικά σ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας. Διαμόρφωσε τὰ πνευματικά θεμέλια τοῦ 1821. Ὡς ἕγειτιδα δύναμη τῶν ὑποδούλων ἀνέλαβε τὸ ἔργο τῆς πνευματικῆς τους ἀντίστασης καί τῆς ἡθικῆς τους θωράκισης, διαφύλασσοντας τὸν πίστην καί τὸν ἑθνικὸν συνείδησην καί διασώζοντας τὴν Ἑλληνικὴν Παιδείαν. Δέν ὑστέρησε, βέβαια, στὸν προσφορά αἵματος, κατά τὰ προεπαναστατικά κινήματα, ἀναλαμβάνοντας, τελικά, ἐνεργό συμμετοχή καί ἡγετική εὐθύνη στὸν Ἐπανάσταση τοῦ 1821.

Ἡ Ἔκκλησία ἀγωνίσθηκε γιά νά σταματήσουν οἱ προσχωρήσεις Ὁρθοδόξων στὸ Ἰσλάμ. Στελέχη της, ὅπως ὁ Νεκτάριος Τέρπος καί ὁ Ἀγιος Κοσμᾶς ὁ Αἴτωλος, ἔδωσαν τὸν πνευματική μάχη γιά νά ἀποτρέψουν τὸν ἔξισλαμισμό τῶν Ρωμιῶν καί νά διατηρήσουν τὴν ἔλληνικότητα τῆς γλώσσας καί τῆς ἑθνικῆς συνείδησης. Βέβαια, ἡ κορυφαία πράξη ἀντίστασης στά κύματα τοῦ ἔξισλαμισμοῦ ἵταν ἡ θύσια τῶν Ἀγίων Νεομάρτυρων. Οἱ Νεομάρτυρες ἐνσαρκώνουν τὸν ἔλληνορθόδοξην παράδοσην καί ἀποδεικνύουν τὴν συμμετοχήν τοῦ Ράσου στὴν ἀντίστασή τους, ὅπως καί τὸν ἐνόπιτα τοῦ Γένους ἐναντίον τοῦ Τυράννου.

Καθοριστικό ρόλο στή διαφύλαξη τῆς πίστης καί τῆς ἑθνικῆς συνείδησης διεδραμάτισε ἡ λειτουργία τῆς ἑνοριακῆς ζωῆς. Τά Ἱερά Μυστήρια, τά πανηγύρια, ἵταν λόγοι κοινωνικῆς σύναξης ἐνωτικοῦ χαρακτήρα, πού παρείχαν ἀνεξάντλητη δύναμη, ἐλπίδα, ἐνίσχυση τῶν ψυχῶν, ἀκμαίόπτα τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος.

Ἡ πνευματικὴ ἀντίσταση τῆς Ἔκκλησίας στά χρόνια τῆς δουλείας ἐπεκτάθηκε καί στή διάσωση τῆς Παιδείας, γεγονός πού συνέβαλε ἀποφασιστικά στό νά παραμείνει ἀγαλάντευτος ὁ προσανατολισμός τοῦ Γένους πρός τὴν Ἐλευθερία. Οἱ περισσότεροι, μάλιστα, διδάσκαλοι τὸν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας ἵταν λόγιοι ἀλλά καί ἄπλοι Κληρικοί, πού ἀναδείχθηκαν οἱ κύριοι φορεῖς τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καί τῶν ἑθνικῶν παραδόσεων.

Πολλοὶ ἰσχυρίζονται σήμερα ὅτι οἱ Τούρκοι δέν ἐμπόδισαν τὸν ἐκπαίδευση τῶν ραγιάδων. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δέν ὑπῆρξε κάποια σταθερή καί ἔνια «ἐκπαιδευτική πολιτική» ἐκ μέρους τῆς Πύλης. Ὁλα ἔξαρτιόνταν ἀπό τὶς ὄρεξεις τῶν τοπικῶν μπένδων καί τὰ μπαξίσια πού ἀποσπούσαν ἀπό τοὺς σκλαβωμένους. Ἔτσι, τὸ ὑπόδουλο Γένος βρισκόταν μπροστά στὸ φάσμα τῆς ἐκπαιδευτικῆς καθίζοσης καί τῆς πολιτιστικῆς καταστροφῆς. Ἡ Ἔκκλησία διέσωσε τὴν Παιδεία μέ τὰ «ἀνώτερα» σχολεῖα, πού ὁ Πατριάρχης Ἱερεμίας ὁ Τρανός ἴδρυσε σέ ὄνομαστά ἀστικά κέντρα ἀλλά καί τὰ «κοινά», πού λειτουργούσαν στούς νάρθηκες τῶν Ναῶν καί τῶν Μοναστηριῶν μέ βιβλία τὸν Οκτώποχο, τὸ Ωρολόγιο καί τὸν Ἀπόστολο. Οἱ ἄπλοι Παπάδες καί Καλόγεροι φρόντισαν νά κρατήσουν ζωντανή στή συνείδηση τῶν ραγιάδων τὸν ἔνδοξη καί ὑψηλή τους καταγωγή, τὸν ὅποια ὅφειλαν νά διαφυλάξουν καί διασώσουν ἀπό τὴν λήθη καί τὴν παρακμή. Ἡ Ἔκκλησία διέσωσε τὴν Παιδεία καί μέ τά στοχοποιημένα Κρυφά Σχολεῖα, πού λειτούργησαν κάτω ἀπό τὴν μύτη τῶν Τούρκων σέ τόπους καί χρόνους πού κάθε μορφή ἐκπαίδευσης ἵταν ἀπαγορευτική. Εἶναι γνωστό, ἐπίσης, τὸ ἐκπαιδευτικό ἔργο τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἴτωλοῦ, ἡ προσφορά τοῦ ὅποιου ὑπῆρξε γιγάντια. Μέ τὸ τείχος τῶν σχολείων πού ἴδρυσε σταμάτησε τὸν ἔξισλαμισμό τοῦ Γένους καί τὸ κύμα τοῦ ἀφελλονισμοῦ του.

Ἡ Ἔκκλησία διέσωσε τὸν ἔλληνορθόδοξην αὐτοσυνείδησία, χωρὶς τὸν ὅποια δέν θά ωρίμαζε ποτέ στή σκέψη τῶν ὑποδούλων τὸ ὄραμα τῆς ἐλευθερίας, πού μετουσιώθηκε στὸν Ἐπανάσταση τοῦ '21. Ἄλλα δέν δίστασε νά κύσει καί τὸ αἷμα τῶν στελεχῶν της, ὅταν οἱ περιστάσεις τὸ ἀπαιτοῦσαν. Μάλιστα, συμμετεῖχε ἐνεργά καί καθοδηγητικά σέ ὅλα τὰ προεπαναστατικά κινήματα. Οἱ περισσότεροι Ἱεράρχες Της ὑπῆρξαν μέλη τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, ἀκόμα καί ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος Ε'. Πάμπολλοι ἔξ αὐτῶν συμμετεῖχαν ἐνεργά στίς πολεμικές ἐπιχειρήσεις, ἐνώ πλήθος Κληρικῶν ἐμειναν στὸν

Τήν 'Επανάσταση τοῦ '21

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΜΥΡΟΥ κ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ

ίστορία γιά τίν ήρωική του θυσία στά πεδία τῶν μαχῶν. Κατά τὸν Φωτάκο, γραμματικό τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ μίᾳ ἀπό τίς πρωτογενεῖς πηγές τοῦ Ἀγώνα, «πρῶτος ὁ κλῆρος ἐφάντη εἰς τὸν ἄγῶνα μέ τὸν σταυρὸν καὶ μὲ τὴν σπάθην εἰς τὰς χεῖρας διά νά σώσῃ τὸ πλανημένον ποιμνιον καὶ ὁδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὸν ἐλευθερίαν τοῦ φυσικῶς, πολιτικῶς καὶ θρησκευτικῶς...».

Ύπάρχουν, ἀσφαλῶς καὶ οἱ ἐπικριτές τοῦ Κλήρου, ποὺ ἀρνοῦνται τὴ συμμετοχή του στὸν Ἐπανάστασην. «Ολοὶ τους προσεγγίζουν τὰ ιστορικά γεγονότα μὲ ίδιοτελῆ κριτήρια, προτάσσοντας τὸν ἔξυπηρέτον τῶν ἰδεολογικῶν τους στοχεύσεων καὶ ἀγκυλώσεων, ποὺ διακρίνονται ἀπό ξεκάθαρο ἀντικληρικαλισμό καὶ περιπίπτουν στὸν ἀπαράδεκτο ιστορικό ἀναχρονισμό, ἀφοῦ προσεγγίζουν τὰ ιστορικά γεγονότα μὲ τὰ σπουδεινά κριτήρια καὶ δεδομένα καὶ ὅχι μὲ τὰ ἀντίστοιχα τῆς ἐποχῆς ποὺ ἔλαβαν χώρα. Μιά τέτοια προσεγγιστὶ, ὅμως, εἶναι ἐπιπόλαιη, ἀδικη καὶ ἀντιεπιστημονική. Τὸ πλέον ἐπίσημο θύμα τῆς ιστορικῆς αὐτῆς ἀδιαλλαξίας εἶναι ὁ μαρτυρικός Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε', ἐξαιτίας τοῦ περιβότου ἀφορισμοῦ τῆς Ἐπανάστασης, καθαρά προσκηματικοῦ.

Ἡ ἐπίμονη προσπάθεια ἀποδόμησής του φανερώνει μίσος γιά τὸν Ἐκκλησία καὶ τὸ μίσος ποτέ δέν ὑπῆρξε ἀντικειμενικός ἔρμηντης τῆς ιστορίας. «Ἀνίκει τιμὴ καὶ δόξα», κατά τὸν Ἀκαδημαϊκό Κωνσταντίνο Δεσποτόπουλο, «στὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ἔ' γιά τὴ σωστική τοῦ ὑπόδουλου Γένους ἀπόφασί του νά προβεῖ σέ ἀποκήρυξη τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Ἀλίμονο γιά τὸ Γένος τῶν Ἑλλήνων, ἂν δέν εἴχε τότε ὁ Πατριάρχης τὸ ἡθικό σθένος καὶ τὴ συναίσθηση τοῦ καθήκοντος νά προβεῖ στὸν ἐπώδυνην αὐτῆς ἀποκήρυξην... Ἐξάλλου, ὁ Ἀρχηγός τῆς Ἐπαναστάσεως Ἀλέξανδρος Ὅψηλάντης εἴχε διαμνύσει ἀπό τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1821 πρός τὸν Θεόδωρο Κολοκοτρώνη ὅτι ἐνδέχεται ὁ Πατριάρχης νά προβεῖ σέ ἀποκήρυξη τῆς Ἐπαναστάσεως, γιά νά προστατεύσει τούς Ἐλληνες τῶν

μῆ ἐπαναστατημένων περιοχῶν, ἀλλά ὅτι βέβαια ἡ ἀποκήρυξη αὐτῆς δέν θά ἐκφράζει τὸ πραγματικό φρόνημά του». Ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε', μὲ τὸν ἥθικην ἐγρήγορστην του, τὸν εὐθυκρισίαν του καὶ τὸν αὐτοθυσίαν του, ἔσωσε τὸ Γένος τῶν Ἑλλήνων ἀπό τὸν ἐπικείμενο τότε ἀφανισμό, μὲ κόστος τὸν ἕδια του τὴν ζωὴν!

Ἄπο τὰ παραπάνω γίνεται ἀντιληπτό ὅτι ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἵερου Κλήρου στὸν Ἐλλάδα δέν Τῆς καρίστηκε ἀπό κανένα. «Ὑπῆρξε καὶ εἶναι ἡ φυσικὴ ἀπόρροια τῶν ἀγώνων καὶ τῶν θυσιῶν Της σὲ καιρούς πολέμου ἀλλά καὶ τῆς κένωσής Της ἐν καιρῷ εἰρήνης. Δέν κάμπτεται ἀπό τὸν ἀνιστόρητη προπαγάνδα τῶν ἐπικριτῶν Της, οὔτε συντρίβεται ἀπό τὰ ἀνομήματα ἐνίων στελεχῶν Της. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ φιλόστοργος Μπέρα τοῦ λαοῦ, πορεύεται στὸν χρόνο, θέτοντας Ἐαυτὸν στὴ διακονία τοῦ Γένους, διακονία ἀδιάκοπη, ταπεινή, ἀθόρυβη, μαρτυρική καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἀφατρίαστη, ἀκομάτιστη καὶ ἀληθινά ἐθνική. •

Άρθρο στὸν ἐφημερίδα «ΤΟ ΠΑΡΟΝ» τῆς 21ης Φεβρουαρίου 2021.

Βιβλιοπαρουσία

Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Μπατάκα

«ΚΑΘ' ΟΔΟΝ»

Ἐνα ἀκόμα ἀπόσταγμα τῆς πολύκαρπης καὶ καλλίκαρπης ἱερατικῆς του διακονίας μᾶς προσφέρει ὁ ἀγαπητός ἀδελφός καὶ συλλειτουργός π. Θεόδωρος Μπατάκας, μέσα ἀπό τὸ νέο βιβλίο του μὲ τίτλο «Καθ' ὁδόν» καὶ ὑπότιτλο «105 στιγμιότυπα ἱερατικῆς διακονίας». Τὸ βιβλίο τοῦ Προέδρου τοῦ Σ.Σ.Κ. Βόλου «Ο Ἐσταυρωμένος» καὶ Ἐφημερίου τοῦ Μητροπολιτικοῦ μας Ναοῦ, τὸ ὅποιο ἀφιερώνεται στὸν Πνευματικό Πατέρα τοῦ συγγραφέως, Πανιερώτατο Μητροπολίτη Θερμοπιλῶν κ. Ἰωάννην, «Ηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, προλογίζει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, συσπουδαστής τοῦ συγγραφέως στὴ Ριζάρειο Ἐκκλησιαστική Σχολή, ὁ ὄποιος ἐπισημαίνει ὅτι ὁ π. Θεόδωρος βαδίζει μὲ εὐθύνη καὶ συνέπεια τόσα χρόνια τὸν ὄδο τῆς ιερωσύνης «καὶ ἀγωνίζεται νά ὑπρετεῖ καὶ νά οἰκοδομεῖ τὶς ψυχές πού ὁ Θεός τοῦ ἐμπιστεύτηκε διά τοῦ Ἐπισκόπου του».

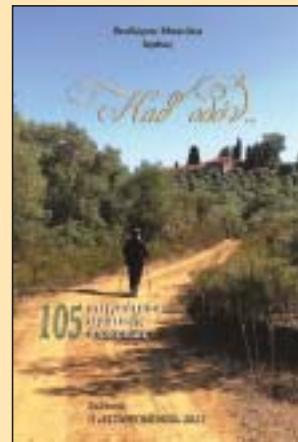
Στά πέντε μέρη τοῦ βιβλίου ὁ ἀναγνώστης συναντᾷ ἀληθινά βιώματα καὶ περιστατικά ἀπό τὴν ἱερατική διακονία τοῦ συγγραφέως, μέσα ἀπό τὰ ὄποια ἀποδεικνύεται περίτραβα ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά τὸν ἄνθρωπο, ὁ σκοπός τῶν δοκιμασιῶν στὴ ζωὴ μας, ἡ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου, ὅπως

διαχέεται διά τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων, τὰ εὐεργετικά ἀποτελέσματα τῆς ὑπακοῆς στὸν Πνευματικό Πατέρα, ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ἀλληλεγγύης μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἔκτακτες ἐπεμβάσεις τοῦ Θεοῦ, ἡ δύναμη τῆς προσευχῆς, ἡ ἐλπίδα τῆς μετανοίας, ἡ ποικίλη προσφορά τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας. Συναντᾶ ἐπίσης ἐμπειρίες ἀπό τὸ κολαστήριο τῆς φυλακῆς, τὸν περιπέτεια τῶν ἀποφυλακισθέντων καὶ τῶν οἰκογενειῶν τους, πού ὁ π. Θεόδωρος διακονεῖ μὲ ἀξεπέραστη συνέπεια ἐπί εἰκοσιπέντε ὀλόκληρη χρόνια.

Ο τίτλος τοῦ βιβλίου «Καθ' ὁδόν» παρουσιάζει οὐσιαστικά τὸν ἱερατικὴν πορεία πρός τη Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἀλλά καὶ τὸν ποιμαντικὸν φροντίδα τοῦ π. Θεοδώρου γιά τὸν λαό του Θεοῦ, κατά τὰ 42 μέχρι σπίρεται χρόνια τῆς θεοφιλοῦ διακονίας του.

Συστήνουμε ἀνεπιφύλακτα τὸ βιβλίο στοὺς ἀγαπητούς ἀδελφούς, ἔχοντας τὴ βεβαιότητα ὅτι πολλὰ θά ὠφεληθοῦν ἀπό τὴ μελέτη του καὶ θά ἐκπιμόσουν ἔτι περαιτέρω τὴ σπουδαιότητα καὶ τὸν ἀξία τοῦ ἀληθινοῦ ἱερατικοῦ ἔργου.

Τὸ βιβλίο διατίθεται ἀπό τὸν Μητροπολιτικό Ιερό Ναό Ἀγίου Νικολάου Βόλου (πλ. 24210 25409).

‘Ο «έκπειρασμός τοῦ Θεοῦ» καί ἡ «ἐπιδημία τοῦ κορωνοϊοῦ τῆς ἀμφισβήτη

Mέτρο δημοσίευμα αὐτό, ὃς ἐλάχιστος Λειτουργός τῆς Ὁρθόδοξης Ἑκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, θέλω νά καταθέσω τόν ἐντονο προβληματισμό, τή μεγάλη ἀνησυχία καί βαθιά ἀγωνία μου γιά δύο θέματα ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς πίστης καί ζωῆς, πού παραπροῦνται στή ζωή τοῦ «σώματος τῆς Ἑκκλησίας» -τῶν Πιστῶν αὐτή τίν περίοδο τῆς ἐπιδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ, τά ὅποια «παροιύνουν τό πνεῦμα μου» (Πράξ. 17,16), δηλαδή δημιουργοῦν ἀναστάτωση στήν ψυχή μου. Τό πρώτο θέμα εἶναι «ὁ ἔκπειρασμός τοῦ Θεοῦ» καί τό δεύτερο «ἡ ἐπιδημία τοῦ πνευματικοῦ κορωνοϊοῦ τῆς ἀμφισβήτησης καί ἀπείθειας» στήν Ἑκκλησία.

A'

1. Ἡ λέξη «έκπειρασμός» προέρχεται ἀπό τό ρῆμα ἔκπειράζω, πού σημαίνει πειράζω ἔντονα, βάζω σέ δοκιμασία, σέ ἔξεταση, σέ ἐλεγχο γνησιότητας, ποιότητας κ.λπ. Ὅρα ἔκπειρασμός σημαίνει πειρασμός ἔντονος, δοκιμασία, ἔξεταση, ἐλεγχος βεβαιότητας, ἀπόδειξη γνησιότητας κ.λπ. «Ἐκπειρασμός τοῦ Θεοῦ» εἶναι ριψοκίνδυνες καί ἀσύνετες

ἐνέργειες, πού γίνονται ἀπό πιστούς, μέτόν ἰσχυρισμό καί τήν πεποιθησο, ὅτι ὁ Θεός θά τούς βοηθήσει, θά κάνει θαῦμα καί δέν θά πάθουν τίποτα. «Πειράζει δέ Θεόν, ὁ δίκα λογισμοῦ ριψοκινδύνως τι πράττων» λέγει ὁ ἑρμηνευτής τῶν Ἀγίων Γραφῶν Θεοδώροπος Κύρου.

2. Ὁ «έκπειρασμός τοῦ Θεοῦ» εἶναι ἀμαρτία, ἀλαζονεία καί ἀσέβεια στόν Θεό καί ἀπαγορεύεται ἀπό τό Θεό ἀπόλυτα, σύμφωνα μέτόν Παλαιά Διαθήκη: «Οὐκ ἔκπειράσεις Κύριον τόν Θεόν σου» (Δευτ. 6,16). Μέτόν λόγο αὐτό ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀπάντησε, ἀποστόμωσε καί κατενίκησε τόν Διάβολο, κατά τό δεύτερο πειρασμό πού δέχτηκε ἀπό αὐτόν, νά πέσει ἀπό ἓνα ψυλό ἄκρο οἰκοδομήματος τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καί ὁ Θεός θά τόν προστατέψει, ἀν εἶναι Υἱός Του: «Ἐάν, τοῦ λέει, εῖσαι νιός τοῦ Θεοῦ πέσει κάτω στό γκρεμό, γιατί ἡ Γραφή λέει: Θά δώσει ὁ Θεός ἐντολή γιά σένα στούς Ἀγγέλους Του καί θά σέ σπικάσουν στά κέρια τους, γιά νά μή σκοντάψει σέ πέτρα τό πόδι σου» (Ψαλμ. 90,12). Ὅρα Χριστός τοῦ ἀπάντησε: «Ἄλλοι, ὅμως, λέει ἡ Γραφή· δέν πρέπει νά βάλεις σέ δοκιμασία τόν Κύριο, τόν Θεόν σου» (Δευτ. 6,16. Ματθ. 3, 5-7 πρλ.). Μέττα λόγια, νά μή βάζεις -έκπειράζεις- τόν Θεό σέ δοκιμασία μέτίς πράξεις σου, προκειμένου Ἐκεῖνος νά δειξει τή δύναμή Του, ὑπακούοντας στή δική σου παράλογη ἐνέργεια. «Ἐκπειρασμός τοῦ Θεοῦ» εἶναι, ὅταν ζητᾶμε παράκαιρα θαῦματα.

3. «Ἐκπειρασμός τοῦ Θεοῦ» εἶναι οἱ θρησκευτικές ἀπόψεις οἱ, δῆθεν, εὔσεβεῖς ἰσχυρισμοί -Κληρικῶν, Μοναχῶν καί Πιστῶν- ὅπως: «Ο ιερός Ναός εἶναι κάρος, ὅπου κατοικεῖ ὁ Θεός. Δέν ύπάρχει κανένα μικρόβιο στόν ιερό Ναό, γιά νά μοιλυνθῇ. Δέν φοράω μάσκα μέσα στόν ιερό Ναό πού εἶναι ἀγιασμένος» εἶναι ἀσέβεια στόν Χρι-

στό καί στόν Ναό Του. Ὅρα Χριστός θά μέ προστατέψει μέ τή Χάρη Του, κ.α.». Μέ τέτοιες ἄκριτες, ἀλογες καί ἀνεύθυνες σκέψεις βάζομε, μέσα στόν ιερό Ναό, τήν ύγεια τή δική μας καί τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν μας σέ κίνδυνο «έκπειράζοντες τόν Θεό», ἐπικαλούμενοι τήν προστασία καί τό θαῦμα τῆς βοήθειας τοῦ Χριστοῦ. Ὅρα Απόστολος Παύλος ἀπαγορεύει τέτοιες ἀπόψεις «έκπειρασμοῦ τοῦ Χριστοῦ»: «Μηδέ ἔκπειράζωμεν τόν Χριστόν», δέει καπγορηματικά (Α' Κορ. 10,9). Δηλαδή «οὔτε νά προσπαθοῦμε νά δοκιμάσουμε, ἀν θά μᾶς προστατέψει ὁ Χριστός».

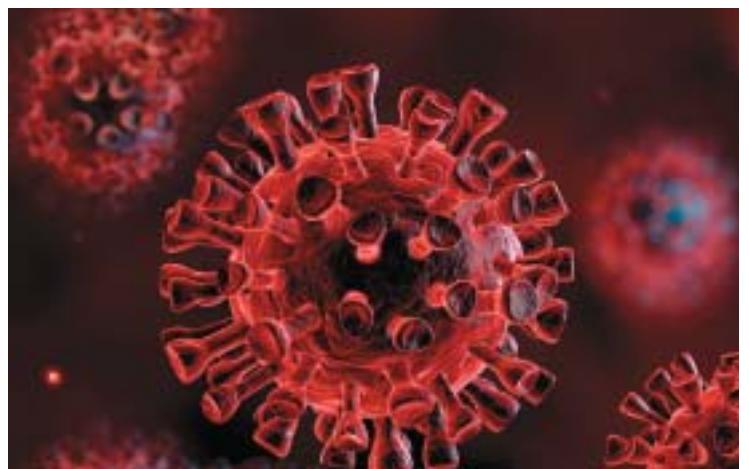
4. Σ' αὐτό τό μεγάλο ἀμάρτημα καί «κρίμα» πέφτουν ὅσοι πεισματικά, ἀρνοῦνται ἢ δέν ἐπιτρέπουν νά φοροῦν μάσκα μέσα στόν ιερό Ναό, σύμφωνα μέ τή συμβούλη καί εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑκκλησίας καί τοῦ «εἰς τύπον καί τόπον Χριστοῦ» Ἐπισκόπου τους. Καί τό κάνουν αὐτό, ἀπερίσκεπτα καί ἐγωιστικά, μέ αὐτάρεσκη ἵκανοποίηση, χωρίς νά καταλαβαίνουν τήν «ὕβριν» τους ἀπέναντι στόν Χριστό καί ἔχοντας, δυστυχῶς ἥρεμην τήν συνείδησή τους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἐντολῶν Του, ὅπως οἱ Γραμματεῖς καί οἱ Φαρισαῖοι, στούς ὅποιους ὁ Χριστός εἶπε τά φοβερά «οὐαί» (Ματθ. 23, 13 ἐξ.).

5. Τό ἀποτέλεσμα ὅσων «έκπειράζουν τόν Θεό» εἶναι νά ἀποδοκιμάζονται ἀπό τό Θεό γιά τήν ἀσέβειά τους, ὅπως ὁ ἐβραϊκός λαός (Δευτ. 6,16. Ἀριθμ. 14, 22-23 πρλ.), καί νά «πληρώνουν» σκληρό καί πικρό τίμημα, ὅπως βεβαιώνεται καί ἀποδεικνύεται ἀπό τήν πραγματικότητα: Πολλοί ἀπό αὐτούς μοιλύνθηκαν μέσα στόν ιερό Ναό, ἀρρώστησαν ἀπό κορωνοϊό καί πέθαναν (Ἐπίσκοποι, Ἱερεῖς, Μοναχοί, Μοναχές καί πιστοί, στόν Ἐλλάδα καί σέ ἄλλες Ὁρθόδοξες χώρες). Ἄλλοι μοιλύνθηκαν μέσα στόν ιερό Ναό, ἀρρώστησαν ἀπό κορωνοϊό, ἐθεραπεύτηκαν, ἀναθεώρησαν τής ἀπόψεις τους καί συμβούλευσαν τούς «εὔσεβεῖς» ἀντιφρονούοντες καί ὅλους νά φοροῦν μάσκα καί μέσα στόν ιερό Ναό, ὃς ἔνα μέτρο ἀληθινῆς ἀγάπης καί προστασίας καί τοῦ ἑαυτοῦ τους καί τῶν ἀδελφῶν Χριστιανῶν καί συνανθρώπων.

6. Ὅρα «έκπειρασμός τοῦ Θεοῦ» εἶναι ἀλλο μιά «μεθοδεία τῆς πλάνης» τοῦ Διαβόλου (Ἐφεσ. 4,14), ἀπό τήν ὅποια κάθε Ὁρθόδοξος Χριστιανός πρέπει νά προφυλάσσεται καί νά προσέχει, μέ τή Χάρη καί τό φωτισμό τοῦ Θεοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ὕστε νά μήν παγιδευτεῖ καί κάσει τή σωτηρία του, «έκπειράζοντας» ἐγωιστικά τή δύναμη τοῦ Θεοῦ μέ τή πλανεμένες ἀπόψεις του. «Νά μήν ἔχομε μεγάλη ἰδέα γιά τόν ἑαυτό μας ἀπ' ὅ,τι πρέπει νά ἔχομε ἀλλά νά μᾶς διακρίνει ἡ μετριοφορούσην καί ἡ σύνεση» (Ρωμ. 12,3).

B'

1. Μαζί μέ τήν ἐπιδημία τῆς ἀσθένειας λόγω τοῦ κορωνοϊοῦ, πού ταλανίζει ὅλο τόν κόσμο, ἔχει ἐνσκήψει στό «πλήρωμα τῆς Ὁρθόδοξης Ἑκκλησίας», στόν Ὁρθόδοξο λαό, ἡ ἐπιδημία ἐνός «πνευματικοῦ κορωνοϊού», πού τόν ταλανίζει πνευματικά. Γίνεται μέσω ἐντύπων ἡ προφορικά, διασπορά ἀπόψεων μέ πολλές «μεταλλάξεις», οἱ

σης καί ἀπείθιας» στήν Ἔκκλησία

ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΛΛΑ, ΙΕΡΟΚΥΡΗΚΟΣ, τ. ΚΑΘΗΓΗΤΗ

όποιες παρουσιάζονται ώς, δῆθεν, γνήσια ὄρθόδοξες καί ἀκριβεῖς, πού προτρέπουν τούς πιστούς σέ «ἀπείθεια καί ἄρνηση» τῶν πνευματικῶν ὁδηγιῶν, συμβουλῶν καί ἐντολῶν τῆς ἡγεσίας «τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας», δηλαδὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, σχετικά μέ τὴν ἀντιμετώπιση, ἀπό τὴν πλευρά της, τῶν προβλημάτων ἀπό τὸν κίνδυνο μετάδοσης τοῦ φοβεροῦ κορωνοϊοῦ καί μόλυνσης, πού ἔχει δημιουργήσει ἐκατομμύρια κρούσματα καί νεκρούς. Οἱ σποριάδες αὐτοῦ τοῦ κορωνοϊοῦ, ὅπως ἵσχυρίζονται, ἐπικαλοῦνται τὸν πόλεμο τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων, τῶν ὁποίων αὐτοί, δῆθεν, γνωρίζουν πολὺ καλά τὶς ὑποχθόνιες μεθοδεύσεις τους καί ἡ ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας σιωπᾶ...

2. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μέ ἀσφαλή ὁδηγό τὸν Θεό Ἀγιο Πνεῦμα καί τὸν φωτισμό Του δέν εἶναι ἔνα ἄτακτο, ἀσύντακτο «σῶμα πιστῶν» χωρὶς ἐνότητα, πού ἄγεται καί φέρεται κατὰ τὴν γνώμην τοῦ καθενός. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι «τὸ μυστικό σῶμα τοῦ Χριστοῦ» (Ἄ' Κορ. 12,27 πρὸ): εἶναι μιά θεανθρώπινη κοινωνία πού ἔχει πνευματική ἡγεσία καί «ἡγουμένους», τούς ὁποίους οἱ Πιστοί πρέπει νά ἀναγνωρίζουν καί νά σέβονται καί στοὺς ὁποίους πρέπει νά «πείθονται καί νά ὑπακούουν», ὅπως συμβουλεύει ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος (Ἐφρ. 13,17), ὥστε νά ὑπάρχει ἐνότητα, «μιά σκέψη, ἕνα φρόνημα» καί ὅχι «σχίσματα», σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ (Ἄ' Κορ. 1,10). Ὁ καλός, ὕριμος καί συνετός Χριστιανός, πού τὸν ὁδηγεῖ τὸ Ἀγιο Πνεῦμα, ζεῖ τὴν ὄρθόδοξην πίστην του μέσα στὴν Ἐκκλησία «συνυδικά», δηλαδὴ μέ ὑπακοή στὴν πνευματική ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας, στὴν Ἱερᾶ Σύνοδο, ὅχι σέ ἀκραῖες, διχαστικές, ἀτακτες φωνές θρησκοληψίας, θρησκομανίας καί φανατισμοῦ, ὅχι σέ θεωρίες συνωμοσίας, πού ἀποτελοῦν παγίδα πνευματικῆς σύγχυσης, ψυχικῆς ἀναστάτωσης, σχισμάτων, ἀπομάκρυνσης ἀπό τὴν Ἐκκλησία καί στέρηση σωτηρίας.

3. Ἐκφραστής καί τηρητής τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί ἐγγυητής τῆς ἐνότητας μέ Αὐτὸν εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος κάθε ἱερᾶς Μητρόπολης. Στίς συμβουλές καί ἐντολές τοῦ Ἐπισκόπου πρέπει νά ὑπακούει, «πρόθυμα», ὅλο το «πλήρωμα» τῆς Μητρόπολης (Κληρικοί, Μοναχοί καί Πιστοί), ὥστε νά ζει μέσα στὴ Χάρη καί τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἀγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος διδάσκει ὅτι ὅσοι δέν ὑπακούουν στὸν Ἐπίσκοπο καί δέν ἔχουν τὴν εὐλογία του εἶναι «ὑπό κατάραν», ἀποσκίζονται ἀπό τὸ ἔνα καί ἔνιαίο «Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας» καί ἐνεργοῦν δαιμονικά: «Ἡ ἐνότητα μέ τὸν Ἐπίσκοπο εἶναι προϋπόθεστο τῆς ἐνότητας μέ τὸν Θεό καί ἀπόδειξην ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία. Ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι κέντρο ἀναφορᾶς τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας σὲ ἔνα τόπο, εἶναι εἰς «τύπον καί τόπον Χριστοῦ». Ὁποιος πράττει κάτι κρυφά ἀπό τὸν Ἐπίσκοπο, λατρεύει τὸν Διάβολο», γράφει ὁ Ἱερός Πατέρας στὸν ἐπιστολή του «Πυρός Σμυρναίους» (P.G. 5,708 ἔξ).

4. Ὡς Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί πρέπει νά ζοῦμε «μέ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν» (Τίτ.1,1), μέ βαθιά γνώση τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας πού πιστεύουμε, ὥστε «νά λατρεύουμε τὸν ζωντανὸν Τριαδικὸν Θεό, στὸν Ὁποῖο ἐλπίζουμε νά σωθοῦμε μέ τρόπο εὐάρεστο σ' Αὐτὸν, μέ σεβασμό καί εὐλάβεια» (Β' Κορ. 4,10.Ἐφρ. 12,28), προκειμένου νά μᾶς σκεπάζει μέ τὴν Χάρη καί τὸ μέγα Του ἔλεος καί νά μᾶς σώσει στὸν οὐράνια Βασιλεία Του. ●

Βιβλιοπαρουσίαση

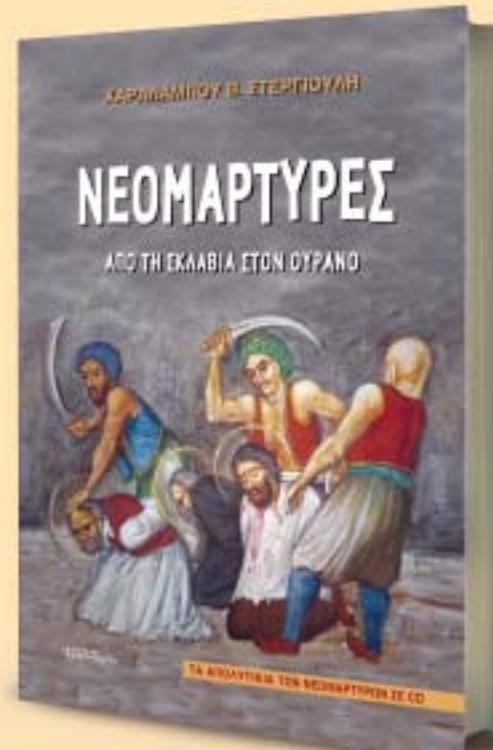
Χαράλαμπου Β. Στεργιούλη

NEOMARTYPEΣ, Ἀπό τὴν σκλαβιά στὸν οὐρανό

Μέ τό νέο αὐτό βιβλίο, οἱ ἐκδόσεις «ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΗ» μᾶς φέρνουν σέ ἐπαφή μέ ἔνα μεγάλο πνευματικό καί ἐθνικό κεφάλαιο ἐν πολλοῖς ἄγνωστο: τούς NEOMARTYPEΣ!

Οἱ Νεομάρτυρες ὑπῆρχαν ταυτόχρονα Ἀγιοι τῆς Ἐκκλησίας καί ἡρωες τῆς Πατρίδας! Ἀπό τὴν Ἀλωση τῆς Κωνσταντινούπολης μέχρι τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ '21, εἶναι αὐτοὶ πού ἀρνήθηκαν νά ύποκύψουν στὴν ἀφόρητη πίεση τοῦ βάρβαρου Ὄθωμανού κατακτητὴ καί νά ἀλλαξιοπιστήσουν!

Στά δύσκολα χρόνια τῆς τουρκικῆς σκλαβιᾶς, ἀνέδειξαν τὴν δύναμην τοῦ ἀπλοῦ καὶ τοῦ ἀθώου ἵσχυρότερη ἀπό τὴν δύναμην τοῦ σφαγέα!

Τό βιβλίο πού δέν πρέπει νά λείψει ἀπό κανένα σπίτι, χρήσιμο ὅσο ποτέ, ἀριστο βοήθημα καί σπριγμα πνευματικό στὴν ἐποχή μας, ἐποχή πού ὁ φανατισμός κτυπά ξανά τὴν πόρτα τῆς ἀνθρωπόπτης καί νά Πατρίδα μας βρίσκεται ξανά ἀνάμεσα στὶς μυλόπετρες τῆς ἴστορίας.

Στίς 528 σελίδες τοῦ βιβλίου, ὁ συγγραφέας του **Χαράλαμπος Β. Στεργιούλης**, φιλόλογος, Δρ Βυζαντινῆς Φιλολογίας, μᾶς παρουσιάζει μέ ἔξαιρετικό τρόπο τὴν ζωὴν καί τὰ μαρτύρια 24 Νεομαρτύρων.

Τάν ἔκδοσην προλογίζει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σιαγῶν καί Μετεώρων **κ. Θεόκλητος** καί τὴν Εἰσαγωγή-Προοίμιο ύπογράφει ὁ Κοσμήτορας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης **κ. Θεόδωρος Ξ. Γιάγκου**, στίς 62 σελίδες τοῦ ὅποιου ὁ ἀναγνώστης μπορεῖ νά ἐμβαθύνει στὸ ἴστορικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς καί στὶς συνθῆκες τοῦ μαρτυρίου τῶν Νεομαρτύρων.

Μία ἴδιαίτερη προσφορά ἀποτελεῖ στὸ τέλος τοῦ βιβλίου τὸ σύντομο καί κατατοπιστικό συναξάρι γιά 227 Νεομάρτυρες, τό ὅποιο ἐπιμελήθηκε ὁ **Πρωτοπρεοπτέρος Γρηγόριος Καραλῆς**, Ἐφομέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Βασιλείου Πειραιῶς, Θεολόγος, Καθηγητής Βυζαντινῆς Μουσικῆς καί Διδάσκων στὸ Τμῆμα «Βυζαντινή Μουσική-Ψαλτική Τέχνη» τοῦ Εύρωπαϊκοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου.

Τό βιβλίο κυκλοφορεῖ ἀπό τίς ἐκδόσεις «ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΗ» σέ ὅλα τὰ χριστιανικά βιβλιοπωλεῖα καί στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς **Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος «ΛΥΧΝΟΣ»**.

«Γνώση μαζί μέ άρετή, ἀγάπη καί φροντίδα!»

Ἄγαπητοί μας μαθητές καί ἀγαπητές μας μαθήτριες,

Ἡ σημερινή κοινή ἐօρτή τῶν τριῶν μεγάλων φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας μας καί τῆς Οἰκουμένης, τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, πού οἱ πατέρες μας καθιέρωσαν ἀμέσως μετά τὸν ὑρωικὸν ἄγώνα γιά τὸν ἀνεξαρτοπόλιτον καὶ τὸν ἰδρυστον τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους ὡς ἐօρτή τῆς Ἐλληνικῆς Παιδείας καί τῶν Γραμμάτων, καί τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχες ὡς προστάτες του, ἐօρτάζεται φέτος ὑπό διαφορετικές συνθήκες. Τίς συνθήκες αὐτές διαμορφώνει ἢ πανδημία, ἢ ὅποια ἄλλαξε τὴ σχολικὴ καθημερινόπτα σας καὶ σᾶς στέροσε γιά μεγάλο διάστημα τὴ φυσικὴ παρουσία στοὺς χώρους τῆς Παιδείας. Τίς διαμορφώνει ὅμως καὶ ἡ σημαντικὴ ἐπέτειος τὸν ὅποια ἐօρτάζει φέτος ἢ πατρίδα μας, ἢ ἐπέτειος τῶν 200 ἑτῶν ἀπὸ τὸν ἔναρξην τῆς Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες δέν ὑπῆρχαν μόνο οἱ ἴδιοι σοφοί καὶ πανεπιστήμονες ἀλλὰ ἀγωνίσθηκαν καὶ γιά νά κάνουν τὸν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Χριστιανικὴν Παιδείαν κτῆμα ὅλων τῶν νέων. Δέν ὑπῆρχαν μόνον οἱ ἴδιοι κοινωνικά εὐάισθητοι καὶ ἐνεργοί, ἀλλὰ

φωστῆρες, τούς προστάτες ἁγίους τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Χριστιανικῆς παιδείας, τὸν Μέγα Βασίλειο, τὸν Γρηγόριο τὸν Θεολόγο καὶ τὸν Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, οἱ ὄποιοι μέ τὸ φῶς πού σκόρπισαν μέ τὴ ζωὴν καὶ τὰ ἔργα τους φωτισαν τὸν ἀνθρωπότητα σὲ μιά δύσκολην καὶ μεταβατικὴ ἐποχή, δέν μποροῦμε παρά **νά στρέψουμε τὸ βλέμμα μας καὶ στοὺς διδασκάλους τοῦ Γένους μας, οἱ ὄποιοι στὰ δύσκολα χρόνια τῆς οικλαβίας, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, μεταλαμπάδευσαν τὶς ἀρχές καὶ τὶς ὁδίες τῆς Ἐλληνικῆς καὶ τῆς Χριστιανικῆς Παιδείας στοὺς μαθητές τους, φωτίσαν μὲ αὐτές τὶς ψυχές τους καὶ τὶς προετοίμασαν γιά τὸν μεγάλο ξεσπούμενο τοῦ Γένους μας τὸ 1821.**

Ἄγαπητά μας παιδιά,

Σέ μιά ἐποχή στὴν ὥποια τὰ πάντα ἔχεισσονται μέ ταχύτατους ρυθμούς, ἃς μήνιν ξεχνοῦμε τὰ μηνύματα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ ἃς μήνιν ξεχνοῦμε νά συνδυάζουμε τὴ γνώση μέ τὴν ἀρετήν, τὴν πρόοδο στὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν τεχνολογία μέ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν

δίδαξαν καὶ διδάσκουν τὸν ἀξία τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς στὸν συνάνθρωπο μέ τοὺς λόγους καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ζωῆς τους. Δίδαξαν καὶ διδάσκουν, ὅχι μόνο στοὺς συγχρόνους τους, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ κυρίως στὰ παιδιά καὶ τοὺς νέους ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Ἡ ζωὴ καὶ ἡ διδασκαλία τους στηρίχθηκε στὸν καθαρό λόγο τοῦ Εὐαγγελίου, στὸν ὅποιον ἐνετρύφωσαν καὶ τὸν ὅποιον ἔκαναν πράξη, χωρὶς νά παραβλέπουν ὅτι καλό ὑπῆρχε καὶ στὰ ἔργα τῶν σοφῶν τῆς ἀρχαιότητος. Συστίνουν μάλιστα τὴ μελέτη καὶ τὸν ἀξιοποίησην καὶ τὸν δύο γιά τὴν παιδεία καὶ τὴν μόρφωση τῶν νέων. **Ἐτοι ἀναδειχθηκαν ὅχι μόνο δημιουργικοί παιδαγωγοί ἀλλὰ καὶ ἐμπνευσμένοι διδάσκαλοι καὶ γνήσιοι φορεῖς τῆς ἀληθείας πού ἐλευθερώνει τὸν ἀνθρωπὸν ἀπὸ κάθε εἰδούς δεσμά.** Ἐτοι φωτίσαν καὶ φωτίζουν μέχρι τίς μέρες μας ὅσους ἐπιθυμοῦν νά μορφώσουν καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχήν τους, ὅσους ἐπιθυμοῦν νά κατακτήσουν τὴ γνώσην καὶ συγχρόνως νά καλλιεργήσουν μέσα τους τὴν ἀρετήν.

Τιμώντας σήμερα τοὺς τρεῖς μεγάλους Ἱεράρχες καὶ

φροντίδα γιά τὸν συνάνθρωπο, μέ τὸν ἀλληλεγγύην καὶ τὴ συμπαράσταση σὲ κάθε ἀνθρωπὸν πού ἔχει ἀνάγκη νά χρειάζεται βοήθεια. **Γιατί ἡ ἀληθινὴ γνώση εἶναι αὐτὴ πού πεποιημένει τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, αὐτὴ πού συμπορεύεται μὲ τὴν ἀρετήν.**

Εἶναι αὐτὴ πού χρειάζεται σήμερα καὶ ἡ Πατρίδα μας καὶ ὁ κόσμος.

Ἐκοντας λοιπόν τὴ βεβαιότητα ὅτι αὐτὴ τὸν ἀληθινὴν γνώσην ποθεῖτε καὶ ὄνειρεύεστε καὶ ἐσεῖς νά κατακτήσετε στὴ ζωὴν σας, εὔχομεθα καὶ προσευχόμεθα νά σᾶς ἐμπνέει πάντοτε τὸ παράδειγμα τῶν Τριῶν Ηεραρχῶν μεγίστων φωστήρων καὶ προστατῶν τῆς Παιδείας μας καὶ ἡ Χάρη τους νά σᾶς συνοδεύει στὴ ζωὴν σας καὶ τὸν ἄγώνα σας.

Μέ πατρικὴ ἀγάπην καὶ θερμές εὐχές

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΠΕΙΔΗΣΕΙΣ...

ΜΕ ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟΝ ΒΟΛΟ

Μέ αισθήματα χαρᾶς, έλπιδας και αίσιοδοξίας έορτάστηκαν τά Χριστούγεννα, προυμένων τῶν μέτρων γιά τίν προστασία τῆς δημόσιας ύγειας. Τά φετινά Χριστούγεννα λειτούργησαν ώς τό απαραίτητο πνευματικό όξυγόνο, γιά νά μπορέσουμε νά συνεχίσουμε τόν ἀγώνα κατά τῆς πανδημίας μέ άνανεωμένες δυνάμεις ἀπό τήν ἐμπειρία τῆς Γευνήσεως τοῦ Θεανθρώπου στή ζωή μας. Ο Μέγας Πανηγυρικός Ἐσπερινός τελέστηκε τήν παραμονή τῆς ἑορτῆς στόν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό Ἀγίου Νικολάου Βόλου, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου, ὁ ὄποιος κήρυξε τόν Θεῖο Λόγο. Ο Σεβασμιώτατος τόνισε ὅτι «καλούμεθα ὅλοι νά βιώσουμε τό Μέγα Μυστήριο τῆς Ἐνανθρωπίσεως τοῦ Κυρίου, ἔργο δύσκολο. Ο Θεός γίνεται ἄνθρωπος, ὁ Δημιουργός δημιούργημα, ὁ αἰώνιος εἰσέρχεται στήν ιστορία, μέ άπολυτη ταπείνωση, στό πιό ταπεινό σπίλαιο τοῦ κόσμου... Ἡ Ἑκκλησία μᾶς καλεῖ κάθε φορά, ἐδῶ και τώρα νά βιώσουμε τό Μυστήριο τῆς σωτηρίας μας. Ὁμως, ὅπως και τότε, ἔτσι και τώρα, σκοτάδι ἐπικρατεῖ σ' ὀλόκληρο τόν κόσμο. Ἐνα ἐρωτηματικό ἀναδύεται, τί συμβαίνει, τί είναι αὐτό πού βιώνουμε; Παρά ταῦτα ή Ἑκκλησία μᾶς διδάσκει ὅτι και πάλι Χριστός γεννᾶται ἐκ Παρθένου. Ἐλάτε νά βιώσουμε τό Μυστήριο πού ἀρνήθηκαν οι Βηθλεεμῆτες, ὅπως δυστυχῶς, ἀρνοῦνται και πολλοί τούτες τίς μέρες. Ἀλλά τό Μυστήριο αὐτό ἀπαιτεῖ σιωπή, σάν κι αὐτή τοῦ Ἰωσήφ, χρειάζεται τήν ψυχή και ὅχι τόν νοῦ και τήν λογική μας. Θέλει, ἐπίσης και ἀπλότητα, σάν κι αὐτή τῶν βοσκῶν τῆς Βηθλεέμ, πού είχαν ἀνοικτές καρδιές και περίμεναν τήν στιγμή. Γ' αὐτό, ἀκοῦν τούς Ἀγγέλους και μαζί τους γίνονται οἱ πρῶτοι προσκυνητές τοῦ νεογέννητου Χριστοῦ. Ὁμως τό Μυστήριο αὐτό δέν ἀφορά μόνο ἀπλότητα και σιωπή ἀλλά ἀποκαλύπτεται και στούς σοφούς και στούς πλουσίους, ἀρκεῖ νά θέλουν νά τό zήσουν, ὅπως οἱ τρεῖς Μάγοι, πού ἥρθαν ἀπό τήν Ἀνατολή. Ο Θεός ὄμιλει σ' αὐτούς μέ πι δική τους γλώσσα. Μέ ἔφοδιο τή σοφία και τόν πλούτο τους ἀκολουθοῦν τόν ἀστέρα, μέ ἐπιμονή και ἐλπίδα και φθάνουν στόν Σωτήρα. Ἡ Ἑκκλησία μᾶς καλεῖ στήμερα νά γίνουμε αὐτό πού ύπηρξε στό Μυστήριο ή Παναγία μας. Νά γίνουμε ἔνα μέ τόν Χριστό, ὅπως και Ἐκείνη ἔγινε ἔνα μαζί Του. Μποροῦμε νά κοινωνήσουμε μέ τήν παρουσία Του και νά ἐνθαδοῦμε μαζί Του, κοινωνώντας τό Σῶμα και τό Άιμα Του...». Σέ ἄλλο σημεῖο τῆς ὁμιλίας του, ὁ Σεβασμιώτατος τόνισε ὅτι «ניסי η ἐποκή μας μοιάζει μέ ἐκείνην. Καί τότε οἱ λίγοι εζησαν τό Μυστήριο και κοντά τους ύπηρχε και ὁ Ἡρώδης. Πάντα ύπάρχει και ἔνας Ἡρώδης και αὐτοί πού συμπράτουν μέ τόν Ἡρώδη, πιστεύοντας ὅτι μποροῦν νά νικήσουν τό Παιδίον. Ὁμως, τό Παιδίον δέν χάθηκε. Τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ παρέμεινε και παραμένει ὡς στήμερα. Μπορεῖ πρόσφυγας νά εγίνε, ἀλλά διεσώθη, γιά νά σώσει ὀλόκληρο τόν κόσμο. Νά γιατί στήμερα πρέπει ν' ἀφήσουμε στήν ἄκρη αὐτά πού μᾶς πόνεσαν και μᾶς πονάνε. Νά κρατήσουμε μόνο πήν ούσία τοῦ Μυστηρίου, τή χαρά τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ στή ζωή μας. Βέβαια ὁ καθένας θά τήν βιώσει μέ τόν δικό του τρόπο. Κάποιοι θά πονέσουν πού τούτη πήν ήμέρα δέν θά είναι κοντά μας. Παρακαλῶ γιά τήν ύπομονή και τήν καρτερία τους. Ἀλλά και ὅσοι καταφέρουμε νά βρεθοῦμε στής Ἑκκλησίες μας, νά ἔχουμε τή συνείδηση ὅτι μαζί μας κουβαλοῦμε και ὅλους τούς ἄλλους. Τελικά, ὅλοι νά ἀναλογιστοῦμε πήν παιδαγωγία πού ζοῦμε. Μήπως ἥρθε ὁ καιρός ὅλοι νά διψάσουμε γιά τόν Σαρκαθέντα Θεό; Τά φετινά Χριστούγεννα είναι μοναδικά και πρέπει νά τά zήσουμε μέ ταπείνωση, ἀπλότητα πίστεως, ἐνόπιτα. Τήν ἐμπειρία τῶν Χριστούγεννων ἃς τήν κάνουμε δύναμη γιά ὅσα μᾶς περιμένουν ἀπό δύο καί πέρα. Η παιδαγωγία θά μᾶς δημηγόρει σέ δρόμο λυτρωτικό και σωτήριο. Θά ἀντέξουμε, γιατί ζεῖ Κύριος ὁ Θεός και παραμένει ὁ Σωτήρας και Λυτρωτής μας». Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς τελέστηκε ή Πανηγυρική Θεία Λειτουργία, ἵερουργοῦντος τοῦ Σεβ. κ. Ἰγνατίου, παρουσίᾳ τοῦ προβλεπόμενου ἀριθμοῦ ἑκκλησιαζομένων. Κατά τή Θεία Λειτουργία ἀναγνώσθηκε τό Χριστούγεννιάτικο Μήνυμα τοῦ Σεβασμιώτατου, ὁ ὄποιος στό τέλος εὐχαρίστησε ὅλους γιά τήν εὐτακτη παρουσία και εὐκήθηκε τοῦ χρόνου νά είμαστε ὅλοι μαζί: «Κανείς νά μήν ἀποκάμει, νά μήν γονατίσει, νά μήν ἀπελπιστεῖ. Ἀς ποῦν ὅτι θέλουν. Ο Χριστός γεννήθηκε γιά ὅλους μας και θά συνεχίσει νά μᾶς δίδει χαρά, ἐλπίδα και δύναμη, γιά νά είμαστε νικητές μέ τό δικό Του φῶς και τή δική Του ἀλλήθεια». Τόνισε ἐπίσης ὅτι «ἔχουμε μαζί μας και ὅσους ἀπουσιάζουν και μᾶς παρακαλούθουν. Είμαστε ἔνα, μαζί θά συνεχίσουμε μέ πίστη και ἐλπίδα...». Τέλος, εὐχαρίστησε τόν τηλεοπτικό Σταθμό Astra γιά τήν ἀπ' εύθειάς μετάδοση τοῦ Ἐσπερινοῦ και τῆς Θείας Λειτουργίας τῶν Χριστούγεννων.

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Κατηχητική Θεία Λειτουργία ἐπί τή ἑορτή τῶν Ἀγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν (30/1) τέλεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου στόν Ἱερό Ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Βόλου. Η Θεία Λειτουργία τελέστηκε στόν σολέα, μέ μέτωπο στόν λαό, ἐνῶ μεταδόθηκε ἀπ' εὐθέειας ἀπό τόν τηλεοπτικό σταθμό Astra. Κατά τή διάρκεια τῆς Λατρευτικῆς αὐτῆς Σύναξης, ὁ Θεολόγος-Ἐκπαιδευτικός κ. Σωτήριος Τσιτσιρίγκας ἀνέλυσε τήν ἀκολουθίας τοῦ Καιρού και τῆς Προσκομιδῆς, στόν Ὁρθρο, καθώς και τά κύρια σημεῖα τῆς Θείας Λειτουργίας. Στό τέλος, ὁ Σεβασμιώτατος παρατήρησε ὅτι ή κατηχητική αὐτή Θεία Λειτουργία ἔταν ἔνα δῶρο πρός τά παιδιά μας, τούς μαθητές και τίς μαθήτριες τῆς ἐπαρχίας μας. Εὐχαρίστησε ὅσους συνέβαλαν στή διεξαγωγή της, ἰδιαιτέρως δέ τόν Θεολόγο κ. Τσιτσιρίγκα, και εὐχήθηκε «γρήγορα νά ἔρθει ή ήμέρα πού θά ξαναλειτουργήσουμε ὅλοι μαζί, ἐλεύθερα, γιά νά ενώσουμε τής καρδιές μας σέ κοινωνία μέ τόν Χριστό μας». Εὐχήθηκε, ἐπίσης, καλή δύναμη στούς Ἐκπαιδευτικούς και στούς μαθητές και τήν όμαλη ἐπάνοδο στή φυσιολογική ἐκπαιδευτική διαδικασία.

ΜΕ ΕΛΠΙΔΑ ΕΟΡΤΑΣΤΗΚΑΝ ΤΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΒΟΛΟ

Μέ ελπίδα και αισιοδοξία για τίν άπαλλαγή τῆς ἀνθρωπότητας ἀπό τίν πανδημία, ἡ Ἐκκλησία τῆς Δημητριάδος ἔόρτασε τή μεγίστη Δεσποτική ἔορτή τῶν Θεοφανείων, καλώντας ὅλους νά λάβουν «πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως, πνεῦμα φόβου Θεοῦ, τοῦ Ἐπιφανέντος Χριστοῦ». Ἐπίκεντρο τοῦ ἔορτασμοῦ ἦταν ὁ Μητροπολιτικός Ἱερός Ναός Ἀγίου Νικολάου Βόλου, ὅπου λειτούργησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, πλαισιωμένος ἀπό τούς Ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ, μέ τή συμμετοχή 50 πιστῶν, στό πλαίσιο τῶν μετρών γιά τίν προστασία τῆς δημόσιας υγείας. Στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας, ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τήν Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ,

ἐντός τοῦ Ναοῦ και ἀπούθυνε στόν λαό μας τόν καθιερωμένο ἔορτο καιρετισμό, ὁ ὅποιος ἔχει ώς ἔξης: «Ἡ σημερινή ἡμέρα εἶναι ἡ μέρα τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, τῆς παρουσίας τῆς Ἀγίας Τριάδος στήν ζωή μας, τῆς χαρᾶς και τῆς ἐνότητος, γιατί σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας ύμνει τήν ἔνωση τοῦ οὐρανοῦ μέ τή γῆ, τοῦ Θεοῦ μέ τούς ἀνθρώπους. Πρόκειται γιά τή μεγαλύτερη και ἀρχαιότερη ἔορτή τῆς Ἐκκλησίας μας και ἀν τήν ἔορτάζουμε ὑπό εἰδικές συνθήκες, λόγῳ τῆς πανδημίας, ἐντούτοις, δέν πρέπει αὐτές οι δυσχέρειες νά ἀφαιρέσουν ἀπ' τήν ψυχή μας τή δοξολογία πρός τόν Πανάγαθο Θεό, πού ἐπιτρέπει θλίψεις ἀλλά πλημμυρίζει τήν καρδιά μας και μέ χαρά, γιατί νιώθουμε ζωτανή τήν παρουσία Του στήν ζωή μας. Ήταν δύσκολες οι στιγμές πού περάσαμε αὐτές τής ἡμέρες, δύμως δέν πρέπει νά ἐνδώσουμε ἐπ' ούδενί στόν δικασμό και στή διάρεση. Θά τό ἀρνούμαστε. Θά ἐπιδιώκουμε πάση θυσία, οι

Ποιμένες, τήν ἐνότητα τοῦ λαοῦ μας. Κι ἀν κάποιοι ἐπιδιώκουν νά μᾶς φέρουν ἀπέναντι στήν κοινωνία, δέν θά τό κατορθώσουν. Θά συνεχίσουμε νά διακονούμε αὐτόν τόν λαό μέ πιστότητα, μέ ἀγάπην, μέ ἀφοσίωσην. Ἡ Ὁρθοδοξία θά παραμένει νά ἐνοποίει δύναμις. Ἄς κρατήσουμε τή χαρά τούτης τῆς ἡμέρας, μέ τήν ἐλπίδα και τήν βεβαιότητα ὅτι ἡ ἐπόμενη χρονιά θά μᾶς βρεῖ και πάλι ὅπως θέλουμε και ξέρουμε, ὅλους μαζί, νά συνεορτάζουμε, ν' ἀκολουθούμε τή λιτανεία τοῦ Σταυροῦ γιά τόν Ἀγιασμό τῶν ύδατων, γιά νά ζήσουμε και πάλι τή γιορτή ὅπως τήν θέλει νά παράδοσή μας στήν πατρίδα μας και σ' ὅλη τήν Ὁρθοδοξία...».

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓ. ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἔορτῆς τῶν Ἀγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν, Προστατῶν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος ἀπέστειλε τό παρακάτω μήνυμα, στούς μαθητές και τίς μαθήτριες τῆς ἐπαρχίας μας: «Ἡ ἔορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἔχει καθιερωθεῖ στήν πατρίδα μας, γιατί οἱ Πατέρες αὐτοῖ μᾶς ἔπιπαν τήν ἀλλίθεια γιά τή ζωή μας, ποιός εἶναι ὁ σκοπός τῆς ζωῆς μας και μᾶς τόν ἔδειξαν μέ τό παράδειγμά τους, τόν δρόμο τῆς ἀγάπης και τῆς προσφορᾶς. Ἀν σήμερα ἦταν κοντά σας, θά σᾶς ἐλέγειν ὅτι πλαστίκατε γιά νά είστε χαρούμενοι και εύτυχισμένοι, ἀλλά αὐτό δέν μπορεῖ κανείς νά τό πετύχει μόνο μέ τίς γνώσεις. Θέλει καρδιά. Ξέρω τίς δυσκολίες πού περνάτε αὐτόν τόν καρό. Κάνετε πράγματα, πού κανείς δέν είχε πιστέψει ποτέ ὅτι θά συμβοῦν, δύμως τούτη τήν ἡμέρα, ἀν ἀναλογιστείτε ὅτι και Ἐκεῖνοι μέ δυσκολία σπουδασαν, μπόρεσαν, δύμως και κατόρθωσαν νά πάρουν τίς γνώσεις και νά τίς δώσουν και στούς ύπολοίους, νά κάνουν τήν καρδιά τους πλατειά, προσφέροντας ἀγάπη και ἀλληλεγγύη σέ ὅλους. Μήποσαν τή γλώσσα τῆς ἀλλίθειας. Μᾶς δίδαξαν τόν δρόμο τοῦ Χριστοῦ, τήν Ὁρθόδοξην πίστη μας, ἀπ' τήν Ὁποία παίρνουμε κουράγιο και τούτες τίς μέρες».

ΛΙΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΑ ΤΑ ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ

Μέ ἀπλότητα και διακριτικότητα, λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς πανδημίας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος ἔόρτασε φέτος τά ὄνομαστάριά του, στό Μητροπολιτικό Παρεκκλήσιο τῆς Ἀγίας Ζώνης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Ξενώνα τῆς Ἀλλης Μεριᾶς. Μπορεῖ ὁ Ἱερός Κλῆρος και ὁ πιστός λαός τῆς Δημητριάδος νά μή μπόρεσαν σωματικῶς νά βρεθοῦν κοντά στόν Ποιμενάρχη μας, τούτη τήν εὐλογημένη μέρα, ἐντούτοις τόν συνόδευσαν προσευχητικῶς, ἐκφράζοντας τήν ἀγάπη, τόν σεβασμό και τήν προστίκουσα τιμή πρός τό πρόσωπό του, ἀναγνωρίζοντας τήν πολυετή, πολύκαρπη προσφορά και διακονία του στόν τόπο μας και ὅχι μόνο. Τίν παραμονή τῆς ἔορτῆς τελέστηκε ὁ Μέγας Πανηγυρικός Ἀρχιερατικός Ἐσπερινός, κατά τή διάρκεια τοῦ ὅποιου τόν Θεϊ Λόγο κήρυξε ὁ Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος τῆς Μητροπόλεως μας Ἀρχιμ. Μάξιμος Παπαϊωάννου. Ἀνήμερα τῆς ἔορτῆς τελέστηκε ὁ Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία, στήν ὅποια τόν Σεβασμιώτατο πλαισίωσαν, ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ὁ Πρωτοσύγκελλος Ἀρχιμ. Δαμασκηνός Κιαμέπτης, ὁ ὅποιος κήρυξε και τόν Θεϊ Λόγο, και ὁ Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Στήν Ἀπόλυτη, ὁ Σεβασμιώτατος ἀφιέρωσε τή Θεία Λειτουργία τῆς ἔορτῆς του στούς ἱατρούς, νοσηλευτές, πού διακονοῦν στά νοσηλευτικά ἰδρύματα τῆς πατρίδας μας και στούς νοσοῦντες ἀπό τήν πανδημία, ἴδιως, δύμως, σέ ὅσους ἐργάζονται και μάχονται στό Νοσοκομεῖο τοῦ Βόλου. Εὔχιθηκε ἀπό καρδιᾶς στούς ἐκπαιδευτικούς και στούς μαθητές τῶν σχολείων τῆς κώρας, μέ ἀφορμή τήν ἔορτή τῶν Προστατῶν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας Ἀγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν. Στά πρόσωπα τῶν δύο συλλειπουργῶν του, εὐχάριστος ὅλους τούς Κληρικούς τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, «τούς ἀδελφούς μου, τούς δικούς μου ἀνθρώπους, μέ τούς ὅποιους δίνουμε τή μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ, ἀγιάζοντας τούς ἀνθρώπους. Εἶναι τό καύχημά μου!». Εὔχαριστος, ἐπίστης, τίς Μοναστικές ἀδελφόπτες τοῦ τόπου μας, τούς τοπικούς Ἀρχοντες, τούς συνεργάτες του στό πολύπτυχο ἔργο τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, τήν Ἱεροφαλική οἰκογένεια τῆς Μητροπόλεως μας, τά μέλη τῶν ἐνοριακῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβούλων, τούς διευθυντές και καθηγητές τῶν Σχολῶν Βυζαντινῆς Μουσικῆς και Ἀγιογραφίας, πού κρατοῦν των παράδοσης τῶν ἐκκλησιαστικῶν τεχνῶν, τά στελέχη τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν, τούς «Λειτουργούς Υγείας τῆς Ἀγάπης», τούς ἐθελοντές και τίς ἐθελόντριες τῶν ἐνοριαν, πού κρατοῦν των τοινωνικό ἔργο, σέ δύσκολες συνθήκες, τόν ἐπικεφαλῆς και τά στελέχη τοῦ «Ἐσταυρωμένου», γιά τό πολύπλευρο και θαυμαστό ἔργο τους στά σωφρονιστικά ἰδρύματα και ὅχι μόνο, τόν διευθυντή και τά στελέχη τοῦ Βρεφονηπιακοῦ μας Σταθμοῦ, τά στελέχη τοῦ Ἀθλητικοῦ Συλλόγου «Δημητριᾶς», γιά τό ἔργο πού ἐπιτελοῦν, κυρίως στήν εὐαίσθητη, κοινωνικά, ὄμάδα τῶν μικρῶν POMA, τούς δωρητές και εὐεργέτες τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας και εὔχιθηκε «τοῦ χρόνου νά είμαστε ὅλοι μαζί, μέ ἀδελφούς Ἀρχιερεῖς, τόν Κλῆρο και τόν λαό μας και νά καρούμε ἀπό κοινοῦ τή καρά τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας».

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Ἐτος 390 • Ἀρ. Φύλου 477-479 • Ιανουάριος-Μάρτιος 2021

Ἐκδότης: Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰγνάτιος
Διευθυντής: Ἀρχιμανδρίτης Ἐπιφανίος Οἰκονόμου
Φιλολογική
ἐπιμέλεια: Χρίστος Δ. Ξενάκης

Ὑπεύθυνος
κυκλοφορίας: Ἀρχιμανδρίτης Μάξιμος Παπαϊωάννου

Μηχανογράφηση: Βασιλική Ἀντωνάκη

Ἐκτύπωση &
Βιβλοδεσμοί: ΠΑΛΜΟΣ

Ιδιοκτησία: Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Διεύθυνση: Τ.Θ. 1308 • 38001 Βόλος

Τηλέφωνα: 24210 93500 • Fax: 24210 67903

Internet: www.imd.gr
E-mail: press@imd.gr

13 ΧΡΟΝΙΑ ΧΩΡΙΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟ

Μέ βαθειά συγκίνηση και ἔντονη νοσταλγία ἡ Ἐκκλησία τῆς Δημητριάδος τίμησε και φέτος τή μνήμην τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν & πάστος Ἑλλάδος Χριστοδούλου, τοῦ ἀπό Δημητριάδος, μέ τῷ συμπλήρωση δεκατριῶν ἑτῶν ἀπό τὴν εἰς Κύριον ἐκδημία του. Στὸν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό Ἀγίου Νικολάου Βόλου τελέστηκε (28/1) ἱερατικὸ συλλείτουργο καὶ ἀκολούθως Ἀρχιερατικό Μνημόσυνο, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου. Μέ λόγια καρδιᾶς ὁ Σεβασμιώτατος μῆλος γιά τὸν Μεγάλο προκάτοχό του καὶ ἐπεσήμανε ὅτι «ὁ Χριστόδουλος ἀνεδείχθη Μέγιστος Ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν εἰκοσιτετράχρονη διακονία του στὸν Μητρόπολην μας, τὸν ὥποια κατέσπεσε πρότυπο, χαρίζοντάς της τὰ καλύτερα χρόνια τῆς ζωῆς του... Ὁ λόγος του ὑπῆρξε προφητικός, ποὺ πολλοὶ παρεξήγουσαν, ἀλλοὶ τὸν θεωροῦσαν ἀνεπίκαιρο ἢ ἀνευ σημασίας καὶ ὑπερβολικό. Ὅμως, σπῆμερα ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ παρεμβάσεις του ἦταν προφητικές καὶ σοφές, γιατὶ διέβλεπε πού ὄδηγούντο τὰ πράγματα στὸν Ἑλλάδα καὶ στὸν κόσμο. Ἐπὶ δέκα χρόνια, ὡς Ἀρχιεπίσκοπος, ὑπῆρξε μοναδικός καὶ ἀνεπανάληπτος, ἀπ' ὅλες τὶς πλευρές. Μήλος στὶς ψυχές ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἀπανταχοῦ τῆς γῆς. Ἡταν ὁ ὑψητὸς ποὺ ἐξέφραζε τὴν καρδιὰ τοῦ Γένους. Ἐπασχε γιά τὸν Ἑλλάδα καὶ τὸν Ὁρθοδοξία. Ἀγωνιζόταν γιά νά κρατήσουμε οἱ Ἑλληνες ζωτικὴν τὴν πίστην μας, νά διατηρήσουμε τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ιστορίαν, τὴν παράδοσην καὶ τὴν ταυτότητα μας. Ἄνδρες σάν κι αὐτὸν ἀποκτοῦν ἐκείνους ποὺ κυριολεκτικά τούς λατρεύουν, ἀλλά καὶ ἀλλούς πού τούς ἐχθρεύονται, γιατὶ ἡ ἀληθεία φοβίζει ἐκείνους ποὺ θέλουν νά κρατοῦν τοὺς ἀνθρώπους ὑποταγμένους, γιά νά ἔξυπηρτεοῦν τὰ συμφέροντά τους. Ὁ λαός τὸν ἀγάπησε ὑπερβολικά, γιατὶ ἔχει αὐθεντικό αἰσθητήριο καὶ ξέρει σέ ποιόν μπορεῖ νά στηριχθεῖ, ποίου ὁ λόγος εἶναι αὐθεντικός καὶ ἀληθινός. Ὅμως, καταπόνησε τὸν ἑαυτό του καὶ δοκιμάστηκε στὸ καμίνι τῆς ἀσθενείας. Καὶ τότε, ἔδωσε τὸ μεγαλύτερο παράδειγμα ὑπομονῆς, ἀντοχῆς καὶ καρτερίας γιά ὅλους. Καὶ αὐτὸ τὸ παράδειγμα τὸ ἔχονται ἀνάγκη κυρίων στὴν ἐποχή μας, μέ σσα συμβαίνουν. Ἐμεινε ὅρθιος. Ἀντημετώπισε τὴν ἐπίσκεψην τοῦ Θεοῦ μὲ μοναδικό κουράγιο, τὸ ὅποιο μετέδιδε στούς ἀλλούς. Διῆλθε τὴν πορεία τοῦ Γολγοθᾶ, ὄδηγούμενος στὸν Ἀνάστασην. Ὅσο καὶ ἄν μᾶς πόνεσε ὁ πρόωρος καμός του, παραμένει γιά ἐμᾶς ἢ μεγάλη μᾶς δύναμη, τὸ παράδειγμά του, ὁ λόγος καὶ ἡ παρουσία του στὴν ζωή μας. Σὲ ἐμᾶς ἀπομένει ν' ἀκολουθήσουμε τὰ βήματά του, νά κρατήσουμε τὸν παρακαταθήκην του στὸν Τοπική μας Ἐκκλησία καὶ στὴν ζωή μας, εὐχόμενοι νά ἔχουμε τὴ δική του πατρική εὐχή καὶ εὐλογία».

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΝΤΩΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ

Στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό Ἀγίων Ἀντωνίων Ἀγιᾶς λειτουργοῦσε (17/1) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνατίος, ὥμερα κατὰ τὴν ὥποια ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην τῶν Ἀγίων Ἀντωνίων τοῦ Μεγάλου, Ἀντωνίου τοῦ Νέου καὶ τοῦ Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις. Ἡ Θεία Λειτουργία τελέστηκε κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, στὸ πλαίσιο τῶν μέτρων γιά τὴν προστασία τῆς δημόσιας ὑγείας καὶ μεταδόθηκε ἀπ' ἐνθείας ἀπό τὸν τηλεοπτικό σταθμὸ Astra. Στὸ κήρυγμά του ὁ Σεβασμιώτατος μῆλος γιά τὸ θάῦμα τοῦ Κυρίου στοὺς δέκα λεπρούς, ἀνθρώπους ἀποκομμένους ἀπό τὴν κοινωνία, γιά νά μή μεταδοθεῖ ἡ τρομακτικὴ ἀσθένειά τους: «Οἱ ἀνθρώποι αὐτοί τὸλμησαν νά πλησιάσουν τὸν Χριστὸ καὶ νά ζητήσουν τὸ ἔλεος Του. Ἐκεῖνος ἀμέσως ἀνταποκρίθηκε καὶ τοὺς ὑπέδειξε νά ἐμφανιστοῦν στοὺς ἵερεῖς, καθότι, ἐκείνη τὴν ἐποχήν, ἡ λέπρα θεωρούταν συνέπεια τῆς ἀπομάκρυνσης τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τὸν Θεό. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας παρομοιάζουν τὴν ἀσθένεια τῆς λέπρας μέ τὴν λέπρα τῆς ψυχῆς, πού εἶναι ἢ ἀμαρτία... Οἱ δέκα ἀσθενεῖς θεραπεύτηκαν μέ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου, ὅμως, μόνον ἔνας ἔνιωσε τὴν ἀνάγκην νά ἐπιστρέψει, γιά νά εὐχαριστήσῃ τὸν Χριστὸ γιά τὸ μεγάλο θεραπεία, πού τοῦ κάρισε τὴν ὑγεία τοῦ σώματος καὶ τὸ καρά νά κοινωνήσει πάλι μέ τούς ἀνθρώπους, νά ἐπιστρέψει στὴν κοινωνία. Στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἀναγνώρισε τὸν Μεσσία. Ὁ Χριστός ἀναφωτίθηκε γιά τὴν ἀπουσία τῶν ὑπολοίπων, ἐνῶ τόνισε ὅτι ὁ ἐγγάριμος ἦταν ἀλλοεθνής, γεγονός ἔξαιρετης σημασίας. Ὁ Κύριος δέν ἀρνήθηκε νά θεραπεύσει καὶ αὐτὸν, τὸν ἐχθρὸ στὰ μάτια τῶν πολλῶν, γιατὶ ὁ Θεός δέν ἔξαιρει κανένα ἀπό τὴν ἀγάπην Του καὶ ἐργάζεται γιά τὴ σωτηρία ὅλων...». Ὁ κ. Ἰγνατίος παρατήρησε ὅτι «καὶ γιά τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς μας ἢ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ διῆγηση ἔχει μεγάλη σημασία. Ὁλοὶ νιώσαμε, τοῦτο τὸν καιρό, ὅτι ἀνήκουμε στὸ ἀνθρώπινο γένος. Ὁ ἀγνωστὸς ἐπιδρομέας τῆς ζωῆς μας στέρησε τὴν κοινωνία μεταξὺ μας, μᾶς ἔκανε νά ἀναλογιστοῦμε τὴν ἀδυναμία μας. Ὅμως, ἢ ἐλπίδα παραμένει ζωτική. Ὁπως νικήθηκαν τόσες ἀρρώστιες σάν καὶ τὴ λέπρα, κάρη στὸν ἐπιστήμην, στὸν ιατρικὸν, στὰ ἐμβόλια, ἔτσι πιστεύουμε ὅτι θά ξεπεράσουμε γιά νά Τόν εὐχαριστίσουμε, γιά τὴν παιδαγωγία ποὺ μᾶς κάρισε; Πιό πολὺ κινδυνεύουμε ἀπό τὴ λέπρα τῆς ψυχῆς μας... Εἶναι ὥρα νά ιαθοῦμε, πλέον, ἐπιστρέφοντας, ὅμως, σὲ μιά κοινωνία ἀγάπης, προσφορᾶς, ἀλλοιλεγγύης...».

Στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό Ἀγίου Βλασίου, τοῦ ὁμονύμου καθρίου τοῦ Πηλίου, λειτουργοῦσε (11/2) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνατίος, προσυμένων τῶν μέτρων γιά τὴν προστασία τῆς δημόσιας ὑγείας. Ἡ Θεία Λειτουργία μεταδόθηκε ἀπ' εὐθείας ἀπό τὸν τηλεοπτικό σταθμὸ Astra. Στὸ κήρυγμά του ὁ Σεβασμιώτατος μῆλος γιατὶ ἔχει αὐθεντικό αἰσθητήριο καὶ ξέρει σέ ποιόν μπορεῖ νά στηριχθεῖ, ποίου ὁ λόγος εἶναι αὐθεντικός καὶ ἀληθινός. Ὅμως, καταπόνησε τὸν ἑαυτό του καὶ δοκιμάστηκε στὸν καμίνι τῆς ἀσθενείας. Καὶ τότε, ἔδωσε τὸ μεγαλύτερο παράδειγμα ὑπομονῆς, ἀντοχῆς καὶ καρτερίας γιά ὅλους. Καὶ αὐτὸ τὸ παράδειγμα τὸ ἔχονται ἀνάγκη κυρίων στὴν ἐποχή μας, μέ σσα συμβαίνουν. Ἐμεινε ὅρθιος. Ἀντημετώπισε τὴν ἐπίσκεψην τοῦ Θεοῦ μὲ μοναδικό κουράγιο, τὸ ὅποιο μετέδιδε στούς ἀλλούς. Διῆλθε τὴν πορεία τοῦ Γολγοθᾶ, ὄδηγούμενος στὸν Ἀνάστασην. Ὅσο καὶ ἄν μᾶς πόνεσε ὁ πρόωρος καμός του, παραμένει γιά ἐμᾶς ἢ μεγάλη μᾶς δύναμη, τὸ παράδειγμά του, ὁ λόγος καὶ ἡ παρουσία του στὴν ζωή μας. Σὲ ἐμᾶς ἀπομένει ν' ἀκολουθήσουμε τὰ βήματά του, νά κρατήσουμε τὸν παρακαταθήκην του στὸν Τοπική μας Ἐκκλησία καὶ στὴν ζωή μας, εὐχόμενοι νά ἔχουμε τὴ δική του πατρική εὐχή καὶ εὐλογία».

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ ΣΤΟ ΠΗΛΙΟ

Στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό Ἀγίου Βλασίου, τοῦ ὁμονύμου καθρίου τοῦ Πηλίου, λειτουργοῦσε (11/2) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνατίος, προσυμένων τῶν μέτρων γιά τὴν προστασία τῆς δημόσιας ὑγείας. Ἡ Θεία Λειτουργία μεταδόθηκε ἀπ' εὐθείας ἀπό τὸν τηλεοπτικό σταθμὸ Astra. Στὸ κήρυγμά του ὁ Σεβασμιώτατος μῆλος γιατὶ ἔχει αὐθεντικό αἰσθητήριο καὶ ξέρει σέ ποιόν μπορεῖ νά στηριχθεῖ, ποίου ὁ λόγος εἶναι αὐθεντικός καὶ ἀληθινός. Ὅμως, καταπόνησε τὸν ἑαυτό του καὶ δοκιμάστηκε στὸν καμίνι τῆς ἀσθενείας. Καὶ τότε, ἔδωσε τὸ μεγαλύτερο παράδειγμα ὑπομονῆς, ἀντοχῆς καὶ καρτερίας γιά ὅλους. Καὶ αὐτὸ τὸ παράδειγμα τὸ ἔχονται ἀνάγκη κυρίων στὴν ἐποχή μας, μέ σσα συμβαίνουν. Ἐμεινε ὅρθιος. Ἀντημετώπισε τὴν ἐπίσκεψην τοῦ Θεοῦ μὲ μοναδικό κουράγιο, τὸ ὅποιο μετέδιδε στούς ἀλλούς. Διῆλθε τὴν πορεία τοῦ Γολγοθᾶ, ὄδηγούμενος στὸν Ἀνάστασην. Ὅσο καὶ ἄν μᾶς πόνεσε ὁ πρόωρος καμός του, παραμένει γιά ἐμᾶς ἢ μεγάλη μᾶς δύναμη, τὸ παράδειγμά του, ὁ λόγος καὶ ἡ παρουσία του στὴν ζωή μας. Σὲ ἐμᾶς ἀπομένει ν' ἀκολουθήσουμε τὰ βήματά του, νά κρατήσουμε τὸν παρακαταθήκην του στὸν Τοπική μας Ἐκκλησία καὶ στὴν ζωή μας, εὐχόμενοι νά ἔχουμε τὴ δική του πατρική εὐχή καὶ εὐλογία».

ΘΛΙΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΗΜΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΤΣΙΜΑ

Μέ βαθειά θλίψη ή Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος πληροφορήθηκε τίν εκδημία (14/1) τοῦ Μεγάλου Εὐεργέτου τῆς Μαγνησίας καὶ τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας Χαράλαμπου Τσιμᾶ, ἐκλεκτοῦ τέκνου τῆς πόλης μας καὶ λαμπροῦ ἐκπροσώπου τῆς πατρίδας μας στό ἔξωτερικό, ὅπου ἐπί σειρά δεκαετιῶν δραστηριοποιήθηκε ἐπιχειρηματικῶς, μέ ἀπαράμιλλη ἐντιμότητα καὶ ἔξαιρετη ἐπιτυχία. Πληροφορηθεῖς τίν εἰδοποτῆς ἐκδημίας του, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος δίλωσε ὅτι «ὁ δικός μας Μητρόπολης θά παραμείνει ἀξέχαστος στή μνήμη καὶ στήν καρδιά μας, καθώς η πληθώρα τῶν εὐεργεσιῶν του σέ ὅλες τίς πικές τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ βίου τῆς ἐπαρχίας μας ἀφίνει ἀνεξίτηλο τό ἀποτύπωμά του, ὅσα χρόνια κι ἄν περάσουν. Ὅπηρξε ἄξιος μιμητής καὶ συνεχιστής τοῦ ἔργου τῶν Μεγάλων Εὐεργέτων τῆς Πατρίδας μας, οἱ ὄποιοι τίν κόσμησαν μέ τά ἔργα τῆς φιλοπατρίας τους καὶ πήν προικοδότησαν μέ ἥθος, τιμή καὶ ἀξιοπρέπεια. Εἴθε ὁ Θεός, Τόν ὄποιο τόσο ἀγάπησε καὶ στό ὄνομά του πληθωρικῶς καὶ πολλαπλῶς τήν κοινωνία μας εὐεργέτησε, νά τόν ἀναπαύει μετά τῶν Δικαίων καὶ νά ἀναδείξει ἄξιους συνεχιστές τοῦ ἔργου του». Ὅπενθυμίζεται ὅτι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, στής 18/10/2020, στόν Ιερό Ναό Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ Βόλου, ἀπένειμε στόν Μεγάλο Εὐεργέτη τοῦ τόπου μας Χαράλαμπο Τσιμᾶ τήν Ἀνάτατη Τιμπτική Διάκριση τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως, ὅπιοι τόν Χρυσό Σταυρό μετά Διπλώματος, ὡς ἐλάχιστο ἀντίδωρο γιά ὅσα κατά καιρούς ἔχει προσφέρει στήν Ιερά Μητρόπολη, στά Ἰδρύματα καὶ στούς Ιερούς Ναούς της, ἐκφράζοντας τά φιλόχριστα συναισθήματα καὶ τή βαθειά του πίστη καὶ ἀφοσίωση στόν Χριστό καὶ στήν Ἐκκλησία μας.

ΕΦΥΓΕ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ Ο ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ

Σέ αὐστηρότατο πλαίσιο ύγειονομικῶν μέτρων τελέστηκε 16/2 στόν Ιερό Ναό Ἀγίου Λαζάρου τοῦ Διαδημοτικοῦ Κοιμητηρίου Βόλου ή Ἐξόδιος Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Εὐεργέτου τῆς Τοπικῆς μας κοινωνίας Νικολάου Δεληγεώργη, ὁ ὄποιος ἔφυγε ἀπό τή ζωή πλήρης ημερών. Ὁ ἐκλιπών ἦταν δρ Πολιτικός Μηχανισμός, Διδάσκων τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πάδοβα καὶ Πρόεδρος τοῦ Κοινωφελούς Ἰδρύματος Δεληγεώργη, διά τοῦ ὄποιον εὐεργέτησε πολλαπλῶς τήν Τοπική μας Ἐκκλησία, τόν Δῆμο Βόλου, τό Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ἐνώ ἐνίσχυσε πλήθις πολιτιστικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων καὶ πρωτοβουλιῶν. Μάλιστα, γιά τήν καθοριστική οἰκονομική του στή-

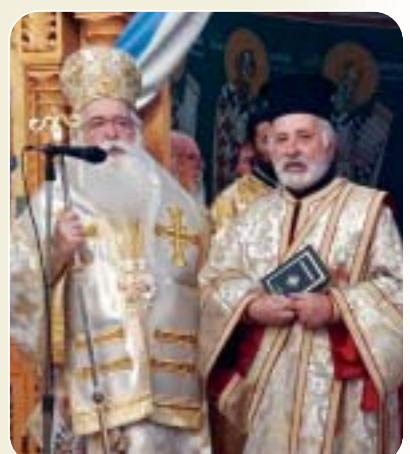
ρίξη στή λειτουργία ἐνοριακῶν Πν. Κέντρων τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως μας, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Ἰγνάτιος τόν τίμησε μέ τήν Ἀνάτατη Τιμπτική Διάκριση, τόν Χρυσό Σταυρό μετά Διπλώματος. Στήν Ἐξόδιο Ἀκολουθία πρόεστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, πλαισιωμένος ἀπό τόν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Ἀρχιμ. Δαμασκηνό Κιαμέτη, παρουσίᾳ τοῦ Προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Βόλου καὶ ἐλαχίστων οἰκείων καὶ φίλων. Στήν ὄμιλία του ὁ Σεβασμιώτατος τόνισε ὅτι «ὁ Νικόλαος Δεληγεώργης Ὅπηρξε ἔνας ἄνθρωπος προσφορᾶς. Μέ ἔναν ἰδιαίτερο τρόπο, ὁ ἴδιος, τά ἀδέλφια καὶ η σύζυγός του, ὑπηρέτησε τόν Ἰδρυμα, μέ ἀπόλυτη πιστότητα στούς σκοπούς του μέχρι τήν τελευταία του πνοή. Ὅπηρξε τά περιουσιακά στοιχεῖα τῆς οἰκογένειάς του καὶ μέ ἀκρίβεια τά προσέφερε στήν κοινωνία, στηρίζοντας τό κοινωνικό ἔργο τοῦ Δήμου, προσφέροντας ὑποτροφίες σέ ἀπορους φοιτητές καὶ συμβάλλοντας στήν ἀνακαίνιση καὶ λειτουργία τοῦ Βρεφονηπιακοῦ μας Σταθμοῦ καὶ πλήθινος ἐνοριακῶν Πν. Κέντρων. Στάθηκε κοντά μας μέ πιστότητα καὶ ἐμπιστοσύνην καὶ θέλω νά τοῦ ὑποσχεθῶ ὅτι θά συνεχίσουμε τό ἔργο του, προσφέροντας στό ὄνομα τῶν Ἀδελφῶν Δεληγεώργη στόν τόπο καὶ στήν κοινωνία μας».

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟ ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΟΥΡΛΙΓΚΕΙΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΚΑΝΑΛΙΩΝ

Μέ αἰσθήματα θλίψης καὶ ὁδύνης τό Διοικητικό Συμβούλιο, ὁ Διευθυντής, τό Προσωπικό καὶ οἱ τρόφιμοι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου Καναλίων συμμετέχουν στό πένθος τῆς τοπικῆς κοινωνίας γιά τήν πρός Κύριον ἐκδημία τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τοῦ Ἰδρύματός μας Χαραλάμπου Τσιμᾶ. Μέ εὐγνωμοσύνη πολλή μνημονεύουμε τής δωρεές τοῦ μακαριστοῦ Λάμπτη Τσιμᾶ καὶ τήν ὀλόθυμη συμπαράστασή του στό Γηροκομεῖο μας καὶ τούς τροφίμους του. Ἐκφράζομε τά εἰλικρινή συλλυπητήρια πρός τήν οἰκογένειά του καὶ εύχόμαστε ὁ Παναγάθος Θεός νά ἀναπαύει τήν ψυχή του. Τό ὄνομα τοῦ Μακαριστοῦ Χαραλάμπου Τσιμᾶ θά ἀναγραφεῖ στούς καταλόγους τῶν μεγάλων εὐεργέτων τοῦ Ἰδρύματός μας καὶ θά μνημονεύεται ὡς ἐλάχιστο ἀντίδωρο τῶν μεγάλων εὐεργεσιῶν του. Ἡς εἶναι η μνήμη του αἰώνια. Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τοῦ Χαραλάμπου Τσιμᾶ τελέστηκε τό Σάββατο 16/1, στόν Μητροπολιτικό Ιερό Ναό Ἀγίου Νικολάου Βόλου, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιον, προσυμένων μέτρων γιά τήν προστασία τῆς δημόσιας υγείας.

ΝΕΟΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Ἐνας νέος Κληρικός προστέθηκε στήν ιερατική οἰκογένεια τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας. Πρόκειται γιά τόν π. Δημήτριο Βλαχοδῆμο, 73 ἐτῶν, ἔγγαμο, πατέρα δύο τέκνων καὶ παπού τεσσάρων ἐγγονῶν, ὁ ὄποιος ἀμισθί θά διακονήσει τήν Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιο τό Σάββατο 12/12 στόν πανηγυρίζοντα Ιερό Ναό Ἀγίου Σπυρίδωνος Ν. Ἰωνίας, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, στό πλαίσιο τῆς προστασίας τῆς δημόσιας υγείας. Ἡ εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία τελέστηκε τήν Κυριακή 13/12 στόν Ιερό Ναό Τιμίου Σταυροῦ Κάτω Γατζέας ὑπό τούς ἵδιους περιοριστικούς ὄρους. Στήν ὄμιλία του ο Σεβασμιώτατος παραπήρος ὅτι ὁ νέος Κληρικός ἔχει ἔναν πολὺ σημαντικό κύκλο ζωῆς «καὶ πλέον, κατασταλαγμένος, ἔχοντας ἐπιτέλεσει τό ἔργο του πρός τήν οἰκογένειά του, ὑλοποιεῖ τό ὄνειρο τῆς ζωῆς του, νιώθοντας ὅτι ἔχει περιθώρια νά προσφέρει ὅ, τι μπορεῖ στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ἡ στιγμή πού ζούμε τούτη τήν ὥρα εἶναι ιερή, γιατί στήμερα

χρειαζόμαστε ἀφιερωμένους ἀνθρώπους, πού θά κρατήσουν ζωντανά τά Θυσιαστήρια μας. Οι λύσεις τοῦ παρεθόντος δέν εἶναι αὐτονόπτη ύπόθεση πλέον. Ὅμως, προσφέρονται ἀνθρώποι, μέ ἀπόλυτη ἀνιδιοτέλεια, πού βοηθοῦν καὶ συμβάλλουν καθοριστικά στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας...». Στό τέλος τής Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος προεχείρισε σέ Πρωτοπρεσβύτερο τόν π. Σταῦρο Ποδαρόπουλο, κατά σάρκα πατέρα τοῦ Ἀρχιδιακόνου τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος π. Ἰωάννη, ἐνός ἀκόμα Κληρικοῦ, ὁ ὄποιος, τά τελευταία χρόνια προστέθηκε, σέ ὥριμη ἀλικία στόν ιερό μας Κλήρο, διακονώντας ἀνιδιοτέλειας τόν λαό τοῦ Θεοῦ καὶ πή τήν Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Συκῆς.

**ΕΤΗΣΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
πρ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ**

Στόν Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Πειραιώς λειπούργησε (28/2) ό Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, προεξάρχων τῆς Λειτουργικῆς συνάξεως καὶ τοῦ ἵερου Μνημοσύνου τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Πειραιῶς Καλλινίκου, ἐπί τῇ συμπληρώσει ἐνός ἔτους ἀπὸ τὸν εἰς Κύριον ἐκδημία του. Μέ τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη μας συλλειπούργησε ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Σεραφείμ, ἐνῷ συμπροσευχόμενοι στὸν Ἱερό Βῆμα παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες πρ. Καλαβρύτων κ. Ἀμβρόσιος, Γουινέας κ. Γεώργιος καὶ Πτολεμαῖδος κ. Ἐμμανουὴλ ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Στὸ κήρυγμά του ὁ Σεβασμιώτατος ἀνάφερθηκε στὸν ἀείμνηστο Πνευματικὸν του Πατέρα, τὸν Γέροντα Μητροπολίτη Καλλίνικο: «Ἐπρόκειτο γιά Πατέρα μοναδικό, φιλόστοργο, συγχωρητικό, πνευματικό, πού μᾶς προστίλκει κάθε φορά στὸ σπίτι τοῦ Πατρός, διὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογίσεως καὶ Μετανοίας». Ὁ κ. Ἰγνάτιος μίλησε γιά τὰ δύσκολα παιδικά χρόνια τοῦ Γέροντος Καλλινίκου, τὸν ὄρφανια, τὸν ἀνάληψην τῶν εὐθυνῶν τῆς οἰκογένειας, τὴ σύνδεσην του μὲν ἰεραποστολικούς Κληρικούς τῆς ἐπαρχίας καὶ τὴ μεγάλην του ἀγάπην γιά τὸν Ἅγια Γραφή, δημιουργῶντας, ἔτοι, προϋποθέσεις ὀλοκληρωτικῆς ἀφίέρωσης. Μίλησε γιά τὸν πνευματικὸν του ὥριμανση στὸν Πάτρα, πού ἐμπνεύστηκε τὸν Ἱερωσύνην καὶ εἶδε τὸν ἐπέμβασην τοῦ Θεοῦ προτανή στὴν ζωὴν του: «Εἰσερχόμενος στὸν Ἱερωσύνην, ἀρχισε νά ἀσκεῖ τὴν πατρότητα, ἔργο δύσκολο, μὲ πολὺ πόνο ἀλλὰ καὶ μεγάλη εὐλογία ἀπὸ τὸν Θεό». Ἀξιώθηκε νά ἐλκύσει σπουδαῖα πνευματικά τέκνα, ἀνάμεσά τους ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος καὶ ὁ πρ. Καλαβρύτων Ἀμβρόσιος, οἱ ὅποιοι συνδέθηκαν μαζὶ του ἀπὸ μικρά παιδιά. Ἐκεῖνοι ἀνοιξαν τὸν δρόμο γιά ν' ἀκολουθήσουμε καὶ ἄλλοι μέχρι καὶ σήμερα, γενέμενοι πόνο καρά τῆς πνευματικῆς του πατρότητας. Παρά τὴ βραχεία παρουσίᾳ του, σφράγισε τὸν Μοναχισμό στὰ Μετέωρα, ἴδρυσε τὸν Ἀδελφότητα τῆς Χρυσοπηγῆς, δημιούργησε ἴδρυμα γιά ἄπορα παιδιά ἀπὸ τὴν ἐπαρχία, κήρυξε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀνεδείχθη μεγάλος Πνευματικός, πού γνωρίζει νά ἐλευθερώνει καὶ ὅχι νά δεσμεύει τὰ πνευματικά του παιδιά, πού συγχωρεῖ καὶ ἀνοίγει νέους δρόμους στὸν πνευματικὴν ζωὴν. Συνέγραψε πλειάδα πνευματικῶν βιβλίων, ἐργάστηκε ιεραποστολικά στὸν Ἐκκλησίαν, ἀνέλαβε τὴ διεύθυνση τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ ἔξελέγη Μητροπολίτης Πειραιῶς τὸ 1978. Τὸ ἔργο του ὑπῆρξε μεγάλο καὶ ἔχει μετατρέψει τὸν Ελλάδα, μὲ πρωτοπόρα προγράμματα, μὲ τὸν Ρ/Σ, μὲ τὸ Περιοδικό καὶ ἔγινε πρότυπο γιά πολλές τοπικές Ἐκκλησίες τοῦ ἔξωτερηκού. Ἀνεδείχθη Μέγας Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς ἀληθινὸς Πατέρας καμάρων τὰ πνευματικά του παιδιά, πού τὰ ἔβλεπε νά ἀνελίσσονται μέσα στὸν Ἐκκλησία. Ὁ Γέροντας δέν φοβίσθηκε ποτέ νά μιλήσει καὶ νά πεῖ τὸν ἀλήθειαν ὑπὸ ὁποιεσδήποτε συνθῆκες. Προσευχόταν νά ὑπάρξει ἄξια διαδοχή στὸ Μητρόπολι του πού θά συνεχίσει τὸ ἔργο του. Καὶ ὁ Θεός του δώρισε διάδοχο ἄξιο τῆς δικῆς του παραδόσεως, μὲ ὀξύνοια, μὲ παρροσία καὶ τόλμη μοναδική, πού λέει πάντα αὐτὸ πού πιστεύει, χωρίς νά φοβάται καμμία ἔξουσία καὶ συνεχίσει καὶ αὐξάνει τὸ δικό του ἔργο».

**ΣΥΝΕΝΤΕΥΧΗ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ κ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΕΤΕΙΑΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ 200 ΕΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821**

Συνέντευξη στὸν Ρ/Σ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος καὶ στὴ δημοσιογράφο Κατερίνα Χουζούρη παραχώρησε (8/1) ό Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος. Ὁ κ. Ἰγνάτιος μίλησε γιά τὸ ἐπετειακὸ ἔτος 2021 καὶ τὶς δράσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος γιά τὰ 200 ἔτη ἀπὸ τὸν Ἐπανάστασην τοῦ 1821. Ὁ Σεβασμιώτατος σημείωσε ὅτι «ἡ Ἐκκλησία μας, ἐδῶ καὶ μία δεκαετία, ἐργάζεται γιά τὸν ἐπέτειο αὐτοῦ, μὲ τὴ διοργάνωση δέκα, κατὰ σειρά, ἐπιστημονικῶν Συνεδρίων, σχετικά μὲ τὸν Ἐπανάσταση, ὃπου ἐπιχειρίθηκε νά δοῦμε τὸν ἱστορία κατάματα, γιατὶ ἡ ἱστορία δέν είναι ἀπλὴ ὑπόθεση. Μέσα ἀπὸ τὰ συνέδρια ἀποκτήσαμε μεγάλη ἐμπειρία καὶ δικαίως μποροῦμε νά καυχιόμαστε ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας κατέγραψε τὰ στοιχεῖα τῆς ἱστορίας μέ στοιχεῖα μάτια. Αὐτὸ είναι σημαντικό, γιατὶ συνχά κάποια γεγονότα τείνουν νά ἔχειστοῦν, νά περάσουν στὴ λήθη προσωπικότες καὶ ἡ συμβολὴ τους καὶ νά χαθεῖ καὶ τὸ ὄραμα τῆς Ἐπανάστασης. Είναι εύκαιρια, λοιπόν, μέσα ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις πού προγραμματίζει ἡ Ἐκκλησία μας ἀλλὰ καὶ τὸ δεκάτομο ἔργο τῶν Πρακτικῶν τῶν Συνεδρίων, νά ξαναδοῦμε τὸν ἱστορία, κάτι πού χρειάζομαστε κυρίως αὐτοῦ τὸν περίοδο, γιατὶ ἡ πανδημία ἤρθε γιά ν' ἀναδείξει προβληματισμούς καὶ νά δείξει πόσο εύκολο είναι νά ὁδηγηθοῦμε, ὃπως στὸν περίοδο τῆς Ἐπανάστασης καὶ ἀμέσως μετά, σὲ Ἑθνικό δικασμό. Ἡ Ἐπανάσταση ἔχει τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀλλὰ ἔχει καὶ τὶς ἀδύνατες πυχές της. Πρέπει καὶ αὐτές νά δοῦμε κατάματα, για νά μποροῦμε νά ἀξιολογοῦμε τὸ παρόν καὶ νά οἰκοδομοῦμε τὸ μέλλον. Στόχος μας δέν είναι ἀπλῶς νά τιμήσουμε τοὺς Ἀγωνιστές καὶ τὸ ὄραμά τους, ἀλλὰ καὶ κυρίως νά δοῦμε τὶς σημαίνουν ὅλα αὐτά για τὸν πορεία μας στὰ ἐπόμενα 200 χρόνια». Σέ ἄλλο σημεῖο ὁ κ. Ἰγνάτιος παρατίρησε ὅτι «ἡ ἐνοποιός δύναμη, αὐτὸ πού κράτησε τὸ Γένος, ἦταν ἡ Ὀρθόδοξη πίστη. Κρατώντας αὐτὴ τὴν πίστη, ἐμπνεόμενη, μάλιστα, ἀπὸ τοὺς Νεομάρτυρες, οἱ πρόγονοι μας διατήρησαν τὸν ἰδιοπροσωπία τους, τὸ κοινοτικό τους σύστημα καὶ μπόρεσαν νά μετατρέψουν τὶς δυσκολίες σὲ εὔκαιριες. Ἐκμεταλλεύτηκαν τὴ διένεξη τῶν Οθωμανῶν μέ τοὺς Ρώσους καὶ δημιούργησαν ἐμπορικὸ στόλο, τὸν ὥποιο μετέτρεψαν σὲ πολεμικό, ὃταν ἤρθε ἡ ὥρα. Ἐκμεταλλεύτηκαν τὶς ρωγμές στὸν καταπίεσθη τὸν πολιτισμοῦ καὶ τῆς Παιδείας, για νά δημιουργήσουμε μεγάλες Σχολές. Ἀξιοποίησαν τὴ δυνατότητα τῆς ἐλεύθερης μετακίνησης μέσα στὸν ὀθωμανικὸ αὐτοκρατορία, για νά δημιουργήσουμε κέντρα Ἐλληνισμοῦ στὸ ἔξωτερο. Οἱ Ἐλληνες είχαν αὐτὸ τὸ μεγάλο προνόμιο. Κατακτημένοι ὅντες, γιόρταζαν τὸ Πάσχα, ψάλλοντας τὸ ἔθνεγερτικό «Χριστός Ἀνέστη», μέ τὰ λάβφαρα τῆς πίστης, πού σὲ λάγῳ ἔγιναν τὰ λάβφαρα τῆς Ἐπανάστασης. Γι' αὐτὸ κι ἐμεῖς, τούτη τὴν ὥρα τῆς μεγάλης δυσκολίας, δέν πρέπει νά χάσουμε τὸ κουράγιο μας. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία, παρά τὶς δυσκολίες, δέν θά ἀναστείλει τὶς προγραμματισμένες ἐκδηλώσεις Της. Θά ἀξιοποίησουμε τὰ σύγχρονα μέσα, ὃπως πράξαμε στὶς 4/1 μέ τὸν Ἑθνοσυνέλευση τῶν Νέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, πού πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, μέ τὶς συμμετοχὴ 100 νέων-ἐκπροσώπων τῶν Ιερών Μητροπόλεων». Ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφέρθηκε στὸ μνημόνιο συνεργασίας πού ἔχει ὑπογράψει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἐλλάδος μέ τοὺς ἐκκλησιαστικούς τηλεοπτικούς σταθμούς τῆς χώρας, μέσα ἀπὸ τοὺς ὅποιους θά παρουσιάζονται οἱ ἐκδηλώσεις τῆς Ἐκκλησίας. Προανήγγειλε, τέλος, τὶ δημιουργία πληροφορικού «σπότ», τὸ ὅποιο θά προβάλλεται ἀπ' τὴν ἐρχόμενη ἑβδομάδα, ἀναφορικά μέ τὸ ὄραμα τῆς Ἐκκλησίας μας για τὸν ἐπέτειο τῶν 200 ἔτῶν ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση.

**Αύτή ή Μεγάλη Τεσσαρακοστή,
παρέα με τόν ιό του θανάτου, ας μᾶς όδηγήσει
στόν Υιό του Θεού, στόν Αρχηγό της Ζωῆς!**

‘Η χαρμολύπη τοῦ ιοῦ

Τά έκατομμύρια τῶν Ὀρθοδόξων διαβαίνουμε φέτος τὸ ὅμορφο μονοπάτι τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μὲ πολὺ ἔντονο τὸ βίωμα τῆς χαρμολύπης. Μέσα στὸν ὅμορφο καὶ ἀρχοντική, κατανυκτική καὶ ταυτόχρονα μεγαλειώδη ἀτμόσφαιρα τοῦ Ναοῦ, μέσα στὸν ἱστορικὸν παλαίστρα τῶν σκέψεων, τῶν ἀντικρουόμενων συναισθημάτων, τῶν λογισμῶν καὶ τῶν ἐρωτημάτων, διανύουμε αὐτὸν πορεία τῆς ἀπελευθέρωσης ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ Φαραὼ τῆς ἁμαρτίας στὸν ἐλευθερία τῆς Ἀνάστασης.

Συνδοιπόρος μας ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος. Ὁδηγός καὶ φωτεινός ἀστέρι σ' αὐτὸν τὸ δρόμο τὰ ιερά κείμενα τῶν ὥραίων ἀκολουθιῶν, ὁ ἔξομολόγος καὶ πνευματικός πατέρας τοῦ καθενός, ἡ ἐνθερμητὴ συνειδοπότη συμμετοχὴ στὰ μυστήρια τῆς Ἐξομολογίσεως, τοῦ Ἱεροῦ Εὔχελαίου καὶ κυρίως, τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Δύναμη καὶ ἐφόδιο ἀκατάλυτο ἡ νηστεία, ἡ ἀποκοπὴ τοῦ θελήματος, ἡ ἄσκηση, ἡ ἀγάπη, ἡ προσφορά. Πλοῦτος καὶ καρποφορία τὸ βίωμα τῆς θείκης παρουσίας στὸν ὑπαρξή μας, τὸ ἄρωμα τοῦ λιβανιοῦ στὸν ψυχή μας, τὸ ἐκτυφλωτικό μισοσκόταδο τῶν Προπηγιασμένων, ἡ συγκλονιστική λαμπρότητα τῶν Χαιρετισμῶν, τὸ σεργιάνισμα τοῦ κομποσκοινιοῦ ἀνάμεσα στά δάκτυλα, τὸ μυστικό ἀπόθεμα τῆς ἀθόρυβης ἐλεμημοσύνης στὴ βασανισμένη παλάμη τῆς ἐνορίας, πού ἐπαιτεῖ γιά νά κηρύξει ἔμπρακτα τὸ εὐαγγέλιο τῆς ἀγάπης.

Ἐμόδιο στὸν πορεία πρός τὸν Ἀνάσταση ἔνα καὶ μόνο, ὁ ἐγωισμός, ἡ αἰτία ὅλων τῶν πτώσεων. Αὐτὸς ἐκδιώκει τὸν Θεό ἀπὸ μέσα μας, εἶναι ἡ zωντανή κόλαση πού ἐπιβάλλουμε στὸν ἑαυτό μας, ἡ φυλακή πού διαβρώνει τὸν ἀνθρωπία μας. Καρπός τοῦ ἐγωισμοῦ εἶναι καὶ τὰ ψευτοδιλήμματα πού μᾶς βιασανίζουν μὲ ἀφορμή τῆς λοιμική λαιλαπα πού ταλανίζει τὸν πλανήτη. Ἡλθε ἀπὸ παραχώρηση τοῦ Θεοῦ ἔνας ιός νά μᾶς συνθλίψει ἡ νά μᾶς γυμνάσει; Νά μᾶς ὠριμάσει ἡ νά δείξει τῆς γύμνια μας; Νά μᾶς στιλβώσει ἡ νά μᾶς ἀμαυρώσει; Ἡλθε γιά νά ἐπηρεάσει τὸν καθημερινότητα μας. Στὸ χέρι μας εἶναι ἀν τοῦ ἐπιτρέψουμε νά ἐπηρεάσει καὶ τὸν αἰωνιότητά μας.

Οἱ ιός ἀφήνει πίσω του θύματα, ἥρωες, προδότες, φαρισαίους καὶ τελῶνες. Θύματα εἶναι ὅλοι ἐκεῖνοι πού ἔχασαν τὸν ὑγεία καὶ τὴν ζωὴν τους, πού πάγωσαν ἀπὸ τὸν φόβο καὶ τὸν ἀβεβαιότητα τοῦ ἀγνώστου, πού προσπαθοῦν νά κερδίσουν χρήματα ἀπὸ τὴν συμφορὰ τῶν διπλανῶν τους, ξενώντας πώς καὶ αὐτοί θά φύγουν πάμφτωχοι ἀπὸ τούτη τὴν πραγματικότητα σάν τὰ ἔξαθλιωμένα θύματα τους.

Ἡρωες εἶναι οἱ γιατροί καὶ οἱ νοσηλευτές, οἱ ἐρευνητές καὶ οἱ ἐπιστήμονες, οἱ ἐργαζόμενοι τίμια καὶ συνειδοπάτα, οἱ ἔθελοντές, οἱ ὑπομένοντες ἀγόγγυστα, οἱ προσευχόμενοι, οἱ συμπαραστεκόμενοι καὶ βοηθοῦντες ὅσους ἔχουν ἀνάγκη. Πάνω ἀπ' ὅλα ἥρωες εἶναι οἱ σιωπῶντες. Κυρίως ὅσοι προτιμοῦν νά ὅμιλοῦν μὲ τὰ ἔργα καὶ ὅχι μὲ τὰ λόγια τους.

Προδότες εἶναι ὅλοι ἐκεῖνοι πού βρίσκουν τὴν δοκιμασία τῆς πανδομίας ὡς εὑκαριά γιά νά ἐκμεταλλευτοῦν τούς ὅλους, γιά νά πατήσουν πάνω στὰ πτώματα τῶν θυμάτων, προκειμένου νά ἐπιβάλουν τὸν φόβο, τὸν ἀνασφάλεια, τὸν ἀπάνθρωπη ἀστυνόμευση, τὸν οἰκτρή πα-

ραπιληροφόρηση, τὸν ἀνόπτη καὶ ἐφόμερη δημοσιότητα, τὸν παράνομο πλουτισμό, τὸ ζεπούλημα τῆς ἀξιοπρέπειας καὶ τῆς ἀνθρωπιᾶς.

Φαρισαῖοι εἶναι ὅλοι οἱ ὄψιμοι δῆθεν ὑπερασπιστές τῆς πίστεως, οἱ μοντέρνοι δῆθεν Ἀτλαντες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας, οἱ σύγχρονοι δῆθεν μάρτυρες πού δέν ἔχουσαν οὔτε μία σταγόνα αἴμα γιά τὸν Χριστό, ὅλλα κύνουν μπόλικο σάλιο καὶ μελάνι γιά νά πληγώσουν τὸν ἐνόπτη τοῦ σώματος Του, γιά νά κατασπάραξουν τοὺς «ἀνάξιους» ποιμένες, γιά νά σκανδαλίσουν τούς ἀπλοϊκούς καὶ ἀπαδευτούς. Φαρισαῖοι εἶναι ὅλοι ἐκεῖνοι πού ἔχουν τὸν πεποίθηση πώς δέν εἶναι «ῷσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων». Αὐτοί εἶναι τὸ κάτι ἄλλο! Εἶναι οἱ ἀταπείνωτοι, οἱ ἀπροσκύνητοι, οἱ ἐκλεκτοί, οἱ λέοντες, οἱ κριτές καὶ δικαστές τῶν πάντων. Εἶναι ἐπίσης οἱ πανεπιστήμονες καὶ παντογνῶστες, πού ἔχουν καὶ ἐκφέρουν γνώμη γιά τὰ πάντα. Εἶναι οἱ μοναδικές αὐθεντίες, πού ὀφείλει ἡ Ἐκκλησία νά τούς ἀκολουθεῖ, διότι διαφορετικά προδίδει τὸν ἀποστολή της! Εἶναι αὐτοί πού προσεύχονται ἐπὶ μακρόν γιά τούς ἀνάξιους καὶ ὀλιγόπιστους ἀδελφούς τους, ὅλλα προσεύχονται σ' ἔνα θεό δικῆς τους κατασκευῆς, προσεύχονται γιά νά δοξάζεται ὁ ἑαυτός τους καὶ ὅχι ὁ μόνος Θεός καὶ Πατέρας τοῦ ἑλέους καὶ τῶν οἰκτηρῶν.

Τέλος ὁ ιός στὸ πέρασμά του ἀπό τὸν πλανήτη ἀφήνει πίσω του καὶ κάποιους τελῶνες. Εἶναι αὐτοί πού ἔχουν συναίσθηση τῆς ἀδυναμίας, τῆς ἄγνοιας, τῆς φρικῆς ἀμαρτωλότητάς τους. Εἶναι αὐτοί πού ἔχουν πόνησην ταπείνωσην νά καθοδηγηθοῦν, πού προτιμοῦν νά ἀκοῦν παρά νά ὅμιλοῦν, πού προσεύχονται γιά συγχώρηση καὶ ὅχι γιά τιμφρία, πού δέν ἀναζητοῦν ἐνόχους καὶ συνωμότες, διότι τὸν μόνο ἔνοχο τὸν βρίσκουν στὸν ἑαυτό τους, πού ὑπομένουν

τὸν κάθε ἔξευτελισμό, τὸν κάθε περιορισμό, τὸν κάθε ἀνόπτη καὶ ἀντιφατική ὁδηγία ὡς παιδαγωγικό ἐργαλεῖο γιά τὸν προσωπικό τους κάθαρση. Εἶναι ὅλοι αὐτοί πού φοροῦν τὴν μάσκα σάν τὸ σημάδι τοῦ Καίν, σάν ὁμολογία τῆς ἀνθρώπινης πτώσεως, σάν ἔξομολόγηση τῆς δικῆς τους μολύνσεως, σάν ἐργαλεῖο ταπείνωσης καὶ σάν ἔνα μικρό σημάδι εἰδικρινούς μετάνοιας. Εἶναι αὐτοί πού δέν τολμοῦν νά ζητήσουν ἀπό τὸν Χριστό νά κατέβει ἀπό τὸν Σταυρό Του, γιά νά Τόν πιστέψουν, πού δέν θέλουν οἱ πέτρες νά γίνουν ψωμί, γιά νά κορτάσουν τὸν κενοδοξία τους, πού δέν ρίχνουν τὸν ἑαυτό τους ἀπό τὸν κρηπίδια τοῦ Ναοῦ, γιά νά ἀποδείξουν τὴν δύναμην τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θείας Χάρης, διότι η Θεία Χάρη δέν ἀποδεικνύεται, μόνο βιώνεται, καὶ διότι τὸ Ἀγιο Πνεῦμα δέν μπαίνει σέ φόρμες, κανόνες, καλούπια καὶ συγκεκριμένους κώρους, «ὅπου θέλει πνεῖ» καὶ ὅχι ὅπου τὸ ἐκβιάζει ὁ κάθε ἀνόπτος...

Γιά ὅλα αὐτά τὰ ἀπομεινάρια τοῦ ἵκου περάσματος μιά χαρμολύπη ὑπὸ ὑπάρχει φέτος μέσα μας. Αὐτή η Μεγάλη Τεσσαρακοστή, παρέα μὲ τὸν ιό τοῦ θανάτου, ἡς μᾶς ὁδηγήσει στὸν Υιό τοῦ Θεοῦ, στὸν Αρχηγό της Ζωῆς. Μακάρι νά βαδίσουμε τὸ μονοπάτι της στὸν εὐλογημένη μεσόπτη, γιά νά χαροῦμε καὶ τὸν ἀτέλειωτη ἐλπίδα τῆς Ἀνάστασης.